Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vinica na obdobie 2022 – 2030

Vo Vinici,
dňa 27.03.2023

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia
Európsky sociálny fond

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Vinica na roky 2022 – 2030
Územné vymedzenie :	Banskobystrický samosprávny kraj, okres Veľký Krtíš, obec Vinica
Dátum schválenia aktualizácie PHSR:	27.03.2023
Číslo uznesenia:	3/I-2023
Verzia:	3.0
Publikovaný:	12.02.2023

Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Vinica na roky 2022 – 2030.
Forma spracovania	Pomocou interných zamestnancov obce Vinica v rámci projektu „Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš“.
Riadenie procesu spracovania	Dokument bol spracovaný v zmysle platnej legislatívy a metodiky na spracovanie PHSR. Riadiaci tím pozostával z interných zamestnancov obce Vinica. Na vypracovaní jednotlivých častí PHSR sa v zmysle metodiky podieľali aj členovia pracovných skupín, kde boli zastúpení poslanci obce ako členovia odborných komisií, pracovníci obecného úradu a vybraní zástupcovia občianskej spoločnosti v obci.
Obdobie spracovania	Obdobie spracovania: 09/2022 – 02/2023
Financovanie spracovania	Spracovanie dokumentu bolo realizované internými zamestnancami obce Vinica. Mzdové náklady týchto zamestnancov boli financované z projektu „Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš“ a z vlastných zdrojov obce.
Informácie	www.vinica.sk

Obsah

1 Úvod 7
2 Analytická časť 9
2.1 Analýza vnútorného prostredia 9
2.1.1 Identifikačné údaje a základné informácie o obci 9
2.1.2 História 10
2.1.3 Obyvateľstvo 10
2.1.4 Hospodárske podmienky a technická infraštruktúra 15
2.1.5 Domový a bytový fond 20
2.1.6 Občianska vybavenosť a ostatné služby obce 21
2.1.7 Environmentálne podmienky 35
2.2 Analýza vonkajšieho prostredia 40
2.3 Hodnotenie realizovaných aktivít 43
2.4 Zhodnotenie súčasného stavu územia 45
2.4.1 SWOT analýza 46
3 Strategická časť 52
4 Programová časť 56
4.1 Akčný plán obce Vinica 56
4.2 Realizačná časť 57
4.2.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie 57
4.2.2 Monitorovanie a hodnotenie 58
4.2.3 Komunikačný plán 58
5 Finančná časť 59
6 Záver 61
7 Zoznam príloh 62

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia
Európsky sociálny fond

Zoznam tabuliek:

Tabuľka 1 Časový harmonogram aktualizácie PHSR 8
Tabuľka 2 Vývoj prirodzeného prírastku obyvateľstva obce Vinica 11
Tabuľka 3 Migračné saldo v obci Vinica 12
Tabuľka 4 Počet obyvateľov podľa pohlavia obce Vinica 12
Tabuľka 5 Veková štruktúra obyvateľstva obce Vinica 13
Tabuľka 6 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Vinica 14
Tabuľka 7 Základné ekonomické ukazovatele (v EUR) 16
Tabuľka 8 Charakteristika domového fondu 21
Tabuľka 9 Zoznam podnikateľských subjektov 31
Tabuľka 10 Zloženie pôdy v obci Vinica v m^2 37
Tabuľka 11 Zoznam druhov odpadov 40
Tabuľka 12 Ex post hodnotenie - zoznam realizovaných a čiastočne realizovaných projektov 43
Tabuľka 13 Strategické ciele obce Vinica 54
Tabuľka 14 Opatrenia obce Vinica 54

Zoznam grafov:

Graf 1 Počet trvale bývajúceho obyvateľstva v obci Vinica 11
Graf 2 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Vinica 13
Graf 3 Národnostná štruktúra obyvateľstva obce Vinica 14
Graf 4 Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Veľký Krtíš 15

Zoznam obrázkov:

Obrázok 1 Obec Vinica 9
Obrázok 2 Zdravotné stredisko 18
Obrázok 3 Budova kultúrneho domu 19
Obrázok 4 Obecná knižnica 19
Obrázok 5 Domová výstavba 20
Obrázok 6 Nájomné byty - ul. Záhradná 21
Obrázok 7 Nájomné byty - ul. J. Kráľa 21
Obrázok 8 Nájomné byty - ul. Slnečná 21
Obrázok 9 Budova obecného úradu 22
Obrázok 10 Budova základnej školy 23
Obrázok 11 Drevená brána pri ZŠ 23
Obrázok 12 Budova materskej školy 23
Obrázok 13 Drevená brána pri MŠ 23
Obrázok 14 Námestie hrdinov 25
Obrázok 15 Pamätná stena sv. Donáta 25
Obrázok 16 Socha sv. Urbana 26
Obrázok 17 Socha sv. Štefana 26
Obrázok 18 Socha sv. J. Nepomuckého 26
Obrázok 19 Socha G. Szüllő 26
Obrázok 20 Socha najsvätejšej Trojice 27
Obrázok 21 Kaplnka v hornom cintoríne 27
Obrázok 22 Kríž sv. Heleny 27

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

Obrázok 23 Kaplnka Fatimskej Panny Márie 27
Obrázok 24 Začiatok náučného chodníka 28
Obrázok 25 Vyhliadková veža 28
Obrázok 26 Ľudový dom 28
Obrázok 27 Futbalové ihrisko 29
Obrázok 28 Exteriérové fitness zariadenia 29
Obrázok 29 Detské ihrisko pri MŠ 29
Obrázok 30 Rímskokatolícky kostol 30
Obrázok 31 Interiér kostola 30
Obrázok 32 Dom smútku v dolnom cintoríne 30
Obrázok 33 Dom smútku v hornom cintoríne 30
Obrázok 34 Pohľad na obec Vinica 36
Obrázok 35 Vinice 37
Obrázok 36 Zberný dvor 39

1 Úvod

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je hlavný strategický dokument obce a určuje jej koncepčný a systematický rozvoj. Dosiahnutie strategického cieľa PHSR obce presahuje hranice jedného volebného obdobia. Je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami nadradených strategických a koncepčných dokumentov.

Pod pojmom partnerstvo sa chápe spolupráca sociálno-ekonomických partnerov na príprave, uskutočňovaní, financovaní, monitorovaní a hodnotení realizácie priorít a cieľov podpory regionálneho rozvoja. Sociálno-ekonomickými partnermi sú ústredné orgány štátnej správy, miestne orgány štátnej správy, vyšší územný celok, susedné obce, mikroregión, ktorého je obec členom, a iné fyzické a právnické osoby s potenciálom ovplyvniť rozvoj obce na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni.

Potreba aktualizácie PHSR obce vyplýva zo zmien v obci v období platnosti pôvodného programu. Strategické plánovanie je metóda riadenia používaná na koordináciu jednotlivých činností, ktoré súvisia s plánovaním, realizáciou a vyhodnocovaním aktivít financovaných z verejných zdrojov určených na regionálny rozvoj. Proces strategického plánovania predstavuje súbor nadväzujúcich činností, ktoré sú riadené tak, aby viedli k naplneniu vopred stanovených a hierarchicky usporiadaných cieľov. Začína sa analýzou, pokračuje definovaním cieľov, realizáciou projektov a končí sa hodnotením. Táto postupnosť krokov sa cyklicky opakuje.

To znamená, že vhodné použitie princípov strategického plánovania predstavuje optimálny nástroj na vypracovanie a realizáciu účinného programu rozvoja obce, ktorý je súčasťou takej regionálnej politiky, ktorá aj v podmienkach EÚ vie byť konkurencieschopná. Štruktúru programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja tvorí analytická, strategická a implementačná časť. Hlavnými zdrojmi informácií pre analytickú časť plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sú údaje poskytnuté Krajskou správou Štatistického úradu v Banskej Bystrici a výsledky sčítania obyvateľov z roku 2021, ktoré predstavujú exaktné vstupy. Ďalším významným zdrojom informácií sú údaje poskytnuté obcou, zhromaždené počas prieskumu, údaje z odbornej literatúry a údaje poskytnuté predstaviteľmi obce. Počas tvorby PHSR sa uskutočnili prípravné práce a zber dát, ktoré boli následne využité v jednotlivých analýzach. Dôležitým prvkom strategického plánovania je zapojenie verejnosti – občanov, neziskových organizácií, škôl, podnikateľov. Tento aspekt bol pri spracovaní dokumentu plne rešpektovaný. Zapojenie verejnosti bolo realizované prostredníctvom webovej a sociálnej stránky obce, úradnej tabuli, obecného rozhlasu, prostredníctvom poslancov obce a verejného prerokovania.

K aktualizácii PHSR v obci Vinica bol zriadený riadiaci tím z interných zamestnancov obce a nové pracovné skupiny sa nezriaďovali. Ako pracovné skupiny vystupovali už zriadené komisie obecného zastupiteľstva:

- pre ochranu verejného záujmu, finančnú a správy majetku,
- sociálnych vecí a verejného poriadku,
- kultúry,
- športu,
- výstavby, územného plánovania a životného prostredia.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

Proces aktualizácie PHSR bol zabezpečený nasledujúco:

- riadiaci tím: interní zamestnanci obce Vinica,
- pracovné skupiny – komisie obce,
- zapojenie verejnosti.

PHSR je v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. základným dokumentom, podľa ktorého sa vykonáva podpora regionálneho rozvoja. Aktualizovaný dokument umožní obci pripraviť sa na čerpanie eurofondov v novom programovom období na základe Partnerskej dohody na roky 2021 – 2027 a nastaví dlhodobé smerovanie obce.

Navrhované aktivity vychádzajú z miestnych podmienok a potrieb a smerujú k zlepšeniu kvality života v obci. Dokument vyjadruje spoločnú víziu budúceho rozvoja obce založenú na výsledkoch strategického plánovania. PHSR rieši rozvoj obce Vinica v súlade s jej špecifikami a požiadavkami modernej spoločnosti. Môže významne prispieť k zvýšeniu prosperity územia.

Tabuľka 1 Časový harmonogram aktualizácie PHSR

Obec Vinica	**Rok 2022**				**Rok 2023**	
Mesiac	**09**	**10**	**11**	**12**	**01**	**02**
Úvod						
Analytická časť						
Strategická časť						
Programová časť						
Realizačná časť						
Finančná časť						
Záver						

Zdroj: vlastné spracovanie

Počas aktualizácie PHSR bol na úradnej tabuli obce oznam o aktualizácii PHSR s možnosťou žiadať viac informácií priamo od povereného pracovníka obecného úradu. Členovia zodpovední za spracovanie PHSR, a to riadiaci tím a pracovné skupiny, sa podieľali na pripomienkovaní analytickej časti a spolupracovali pri tvorbe ostatných ťažiskových častí PHSR. Návrh PHSR bol na záver verejne prerokovaný v priestoroch obecného úradu a schválený obecným zastupiteľstvom.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

2 Analytická časť

2.1 Analýza vnútorného prostredia

2.1.1 Identifikačné údaje a základné informácie o obci

Názov: Obec Vinica
Sídlo: Cesta slobody 466/44, 991 28 Vinica
IČO: 00 319 678
DIČ: 2021173264
Telefón: 047/ 48 91 397
E-mail: starosta@vinica.sk, obec@vinica.sk
Webová stránka: www.vinica.sk

Obrázok 1 Obec Vinica

Obec Vinica je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Obec Vinica sa nachádza v Banskobystrickom kraji, v okrese mesta Veľký Krtíš. Obec leží v Ipeľskej kotline v plytkej doline Veľkého potoka, pod kopcami Krupinskej planiny blízko Ipľu. Obec a jej okolie sa vyznačuje vynikajúcimi klimatickými a pôdnymi podmienkami pre vinič hroznorodý a tradičnou výrobou vín. Patrí do stredoslovenskej vinohradníckej oblasti, ktorá je jednou z najstarších oblastí pestovania viniča na Slovensku.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

2.1.2 História

Terajšiu obec tvoria bývalé osídlenia: Stredný, Horný Nek, Kostolica a Leklinec. Východorímsky cisár, Konštantín v jednej zo svojich písomností spomína názvy maďarských kmeňov, medzi nimi Nek, ktorému bolo zverené stráženie hraníc. Nek ako obec je spomínaná najskôr v roku 1135, kedy sa objavila na zozname obcí listiny kráľa Vojtecha II. Obec Vinica je stredoveká pevnôstka z 12.-13. storočia. Vznikla zlúčením Dolnej Vinice a Hornej Vinice. Jej pomenovania boli: Nekyje (1920), Vinica (1948); maďarsky Nyék, Ipolynyék. Bola to poľnohospodárska obec.

Mesto Nek patrilo medzi najväčšie osídlenia okolia. Hontianska župa mala v tom čase 21 miest, jedným z nich bol Nek. V období rokov 1902 – 1923 mesto Nek bolo okresným sídlom. V roku 1923 Hontianska župa zanikla a obec patrila do Zvolenskej župy. V rokoch 1949 až 1960 do okresu Šahy, od roku 1960 do okresu Lučenec a od 9.5.1968 sa okresným sídlom stalo Mesto Veľký Krtíš. 8.decembra 1905 sa zjednotili Dolný, Horný a Stredný Nek a Kostolica do jednej obce „Nek“, avšak pomenovania Dolné a Horné Nekyje medzi obyvateľmi sa používajú aj dnes.

Po vzniku Československej republiky sa zmenil názov obce z Nekyje n./Ipľom (do 8. augusta 1948), keď obecné zastupiteľstvo na čele s jeho predsedom Ľudovítom Ličkom, 800-ročné pomenovanie obce zmenilo na Vinica. Od roku 1994 v zmysle zákona o používaní jazyka národnostných menšín, úradný názov obce je Vinica - Ipolynyék.

2.1.3 Obyvateľstvo

Obyvateľstvo je súhrn všetkých ľudí na určitom území k určitému okamihu, zisťovaný podľa bydliska, prítomnosti na danom území alebo podľa iných hľadísk (napr. podľa domovského práva a pod.). Počet obyvateľstva sa ustavične mení v dôsledku jeho prirodzeného pohybu a migrácie.

Pohlavná a veková štruktúra patrí k základným demografickým charakteristikám obyvateľstva. Zdôrazňuje sa pritom prepojenosť pohlavnej a najmä vekovej štruktúry s jednotlivými zložkami demografickej dynamiky (pôrodnosťou, úmrtnosťou a migráciou). Tieto zložky sa navzájom kauzálne ovplyvňujú. Zastúpenie jednotlivých vekových skupín v populácii v súčasnosti je výsledkom pôsobenia vyššie uvedených procesov prirodzeného pohybu a zároveň nepriamo procesov, ktoré ich ovplyvňujú (napr. sobášnosť) a migrácie v posledných zhruba 100 rokoch.

Je logické, že význam týchto procesov nie je rovnaký a v priebehu formovania súčasnej vekovej štruktúry sa menil. Všeobecne doteraz možno konštatovať významnejší vplyv prirodzeného pohybu ako migrácie na formovanie vekovej štruktúry populácie na Slovensku.

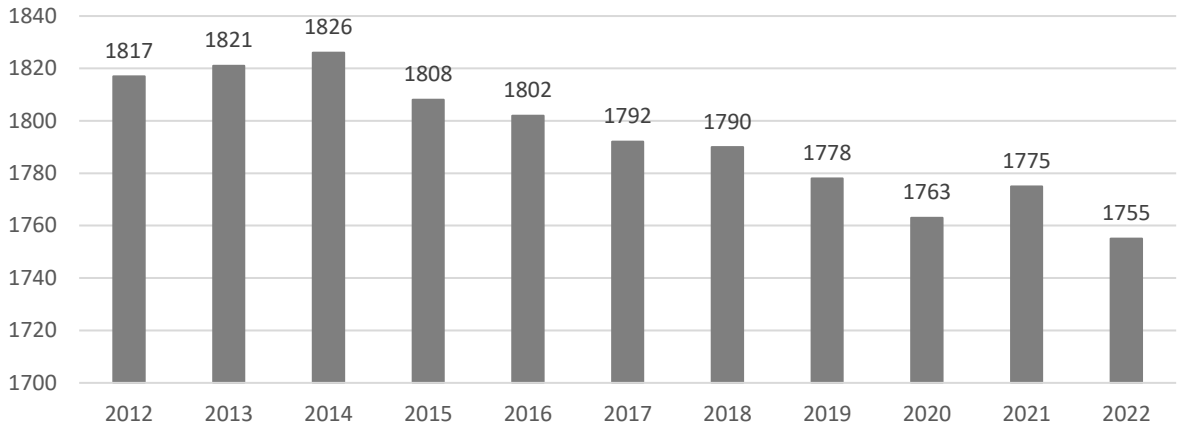
2.1.3.1 Počet obyvateľstva

Obec Vinica patrí medzi väčšie obce okrese Veľký Krtíš. Trend vývoja počtu obyvateľstva je z krátkodobého ako i z dlhodobého hľadiska negatívny. V súčasnosti sa prejavuje trend starnutia obyvateľstva a pokles populácie aj keď demografická štruktúra obyvateľstva je zatiaľ priaznivá.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

Graf 1 Počet trvale bývajúceho obyvateľstva v obci Vinica

Zdroj: OcÚ, vlastné spracovanie

Podľa populačných prognóz Eurostatu patrí Slovensko medzi európske krajiny s najrýchlejšie starnúcim obyvateľstvom. Slovensko čelí výzvam spojeným so znižovaním populácie vrátane významných sociálnych a ekonomických dopadov, s negatívnymi následkami pre systém sociálneho zabezpečenia a zdravotnej starostlivosti a potrebou prijatia bezprecedentných a nákladných opatrení.

2.1.3.2 Prirodzený pohyb obyvateľov

Prirodzený prírastok obyvateľov vyjadruje rozdiel počtu živonarodených a zomretých občanov obce. Počas sledovaného obdobia za roky 2012 až 2022 nadobudol tento údaj v obci iba záporné hodnoty, okrem roku 2016, kedy bola hodnota 0. Z uvedeného vyplýva, že je potrebné pokračovať v podpore výstavby nájomných bytov v obci, mladých rodín s deťmi, zabezpečovať kvalitatívne a kapacitné vybavenie materskej školy, ako aj revitalizáciu verejných priestranstiev na trávenie voľného času rodín s deťmi. Obec Vinica poskytuje finančný príspevok pri narodení dieťaťa vo výške 350,00 EUR, ktorým prispieva na pokrytie výdavkov spojených so zabezpečením potrieb novorodenca.

Tabuľka 2 Vývoj prirodzeného prírastku obyvateľstva obce Vinica

Prirodzený pohyb	Roky										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Chlapci	10	6	9	8	13	11	13	7	7	9	11
Dievčatá	5	5	4	8	8	10	8	12	11	12	6
Narodení spolu	**15**	**11**	**13**	**16**	**21**	**21**	**21**	**19**	**18**	**21**	**17**
Muž	19	8	9	13	10	10	10	15	16	10	13
Žena	21	8	8	13	11	15	14	8	21	17	9
Zomrelí spolu	**40**	**16**	**17**	**26**	**21**	**25**	**24**	**23**	**37**	**27**	**22**
Prirodzený úbytok/prírastok spolu	**-25**	**-5**	**-4**	**-10**	**0**	**-4**	**-4**	**-4**	**-19**	**-6**	**-5**

Zdroj: OcÚ, vlastné spracovanie

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

2.1.3.3 Migračný pohyb

V sledovanom období za roky 2012 až 2022 pri porovnaní počtu prisťahovaných a odsťahovaných obyvateľov obce dosiahlo migračné saldo kladné aj záporné hodnoty. V tomto prípade sa jedná o nepravidelný rastúci trend, i keď v priemere počet odsťahovaných za sledované obdobie je značne vyšší ako počet prisťahovaných. Príčinami odsťahovania je migrácia za prácou a rodinné dôvody.

Dôležitou úlohou samosprávy je zvrátiť trend vývoja migračného salda a prispieť k podpore pozitívneho vývoja rozvojom občianskej a technickej vybavenosti v obci Vinica.

Tabuľka 3 Migračné saldo v obci Vinica

Migračný pohyb	Roky										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Prisťahovaní	6	27	17	15	21	16	23	15	17	7	32
Odsťahovaní	14	24	11	21	28	25	22	20	16	19	25
Migračné saldo	**-8**	**3**	**6**	**-6**	**-7**	**-9**	**1**	**-5**	**1**	**-8**	**7**

Zdroj: OcÚ, vlastné spracovanie

2.1.3.4 Pohlavná a veková štruktúra obyvateľstva

V roku 2022 v obci prevažoval počet žien nad počtom mužov, ktoré boli zastúpené 52,02 %. Pozitívna feminita je jav typický pre väčšinu demograficky vyspelých populácií.

Tabuľka 4 Počet obyvateľov podľa pohlavia obce Vinica

Spolu	Muži		Ženy	
	počet	%	počet	%
1794	842	47,98	913	52,02

Zdroj: OcÚ, vlastné spracovanie

V najstarších vekových skupinách početnosť žien značne prevyšuje početnosť mužov. V kategórii 65 a starší bola v roku 2022 početnosť žien takmer dvojnásobne vyššia ako mužov. Ďalšou črtou je vyššie percentuálne zastúpenie mužov v produktívnom veku, aj keď sa jedná o mierne prevyšovanie početnosti mužov.

Väčší význam sa v súčasnosti pripisuje zmenám vo vekovej štruktúre. Mení sa pomerné zastúpenie hlavných vekových skupín: 0-14, 15-6) a 65 a starší. Dochádza k zrýchleniu procesu starnutia populácie.

Treba počítať so znižovaním početnosti obyvateľov v produktívnom veku. V súčasnej dobe na Slovensku prebieha starnutie populácie najmä zdola. Znamená to, že sa podiel mladého obyvateľstva zmenšuje kvôli značnému zníženiu pôrodnosti. Čo ale neplatí pre obec Vinica, nakoľko za posledné roky sledovaného obdobia sa zvýšil počet narodených detí. Na druhej strane, vysoký podiel starého obyvateľstva zvyšuje priemerný vek obyvateľstva.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

Tabuľka 5 Veková štruktúra obyvateľstva obce Vinica

Pohlavie	Veková kategória					
	0-14 rokov		15-64 rokov		65 a viac rokov	
	počet	%	počet	%	počet	%
Muž	121	6,75	630	35,12	113	6,30
Žena	107	5,96	613	34,17	210	11,70
Spolu	**245**	**12,71**	**1178**	**69,29**	**332**	**18**

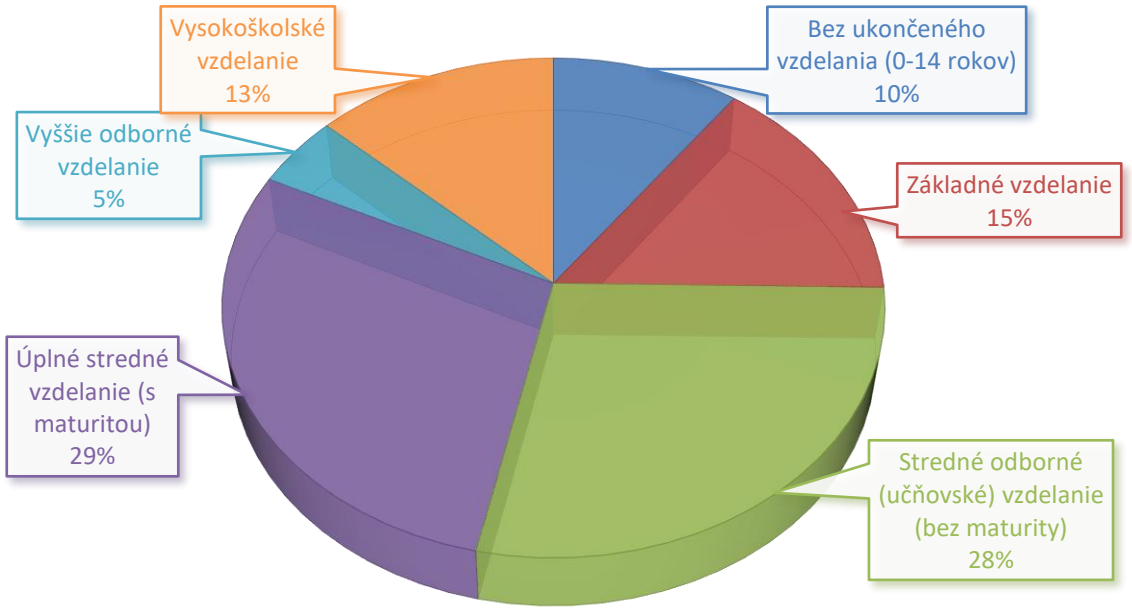
Zdroj: OcÚ, vlastné spracovanie

2.1.3.5 Vzdelanostná štruktúra

Vzdelanostná štruktúra patrí medzi kultúrne znaky obyvateľstva. Školské vzdelanie je odrazom kultúrnej vyspelosti každej spoločnosti, odráža celkové ekonomické, hospodárske a sociálne pomery krajiny.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva má pre rozvoj obce zásadný význam. Je dôležité aké vzdelanie má obyvateľstvo na danom území a je potrebné zosúladiť ponuku s dopytom, čo následne minimalizuje potrebu migrácie obyvateľstva za pracovnými príležitosťami do iných regiónov.

Graf 2 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Vinica

Zdroj: OcÚ, vlastné spracovanie

Vzdelanostná štruktúra ovplyvňuje uplatnenie sa obyvateľov na trhu práce a tiež je významným podnetom pre získanie investícií do územia. Táto štruktúra v obci Vinica je pomerne dobrá. V štruktúre vzdelania prevládajú obyvatelia so stredoškolským vzdelaním – s maturitou 27,93 % a bez maturity 27,31 %.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Tabuľka 6 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Vinica

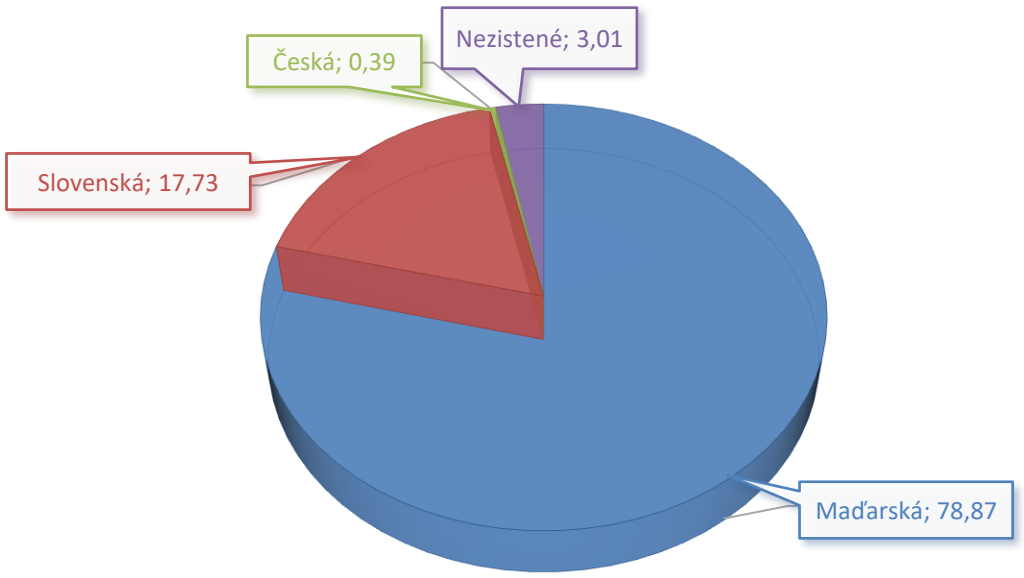
Dosiahnuté vzdelanie	%
Bez ukončeného vzdelania (0-14 rokov)	9,75
Základné vzdelanie	14,72
Stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity)	27,31
Úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	27,93
Vyššie odborné vzdelanie	4,52
Vysokoškolské vzdelanie	12,71
Bez školského vzdelania (15 a viac rokov)	0,11
Nezistené	2,95
Spolu	**100**

Zdroj: OcÚ, vlastné spracovanie

2.1.3.6 Národnostná štruktúra

Obyvatelia obce sú národnostne miešané. Slovenská národnosť 17,30%, maďarská 78,87 % a česká 0,39 %. U 2,95 % obyvateľov pri poslednom sčítaním obyvateľov nebola zistená národnosť.

Graf 3 Národnostná štruktúra obyvateľstva obce Vinica

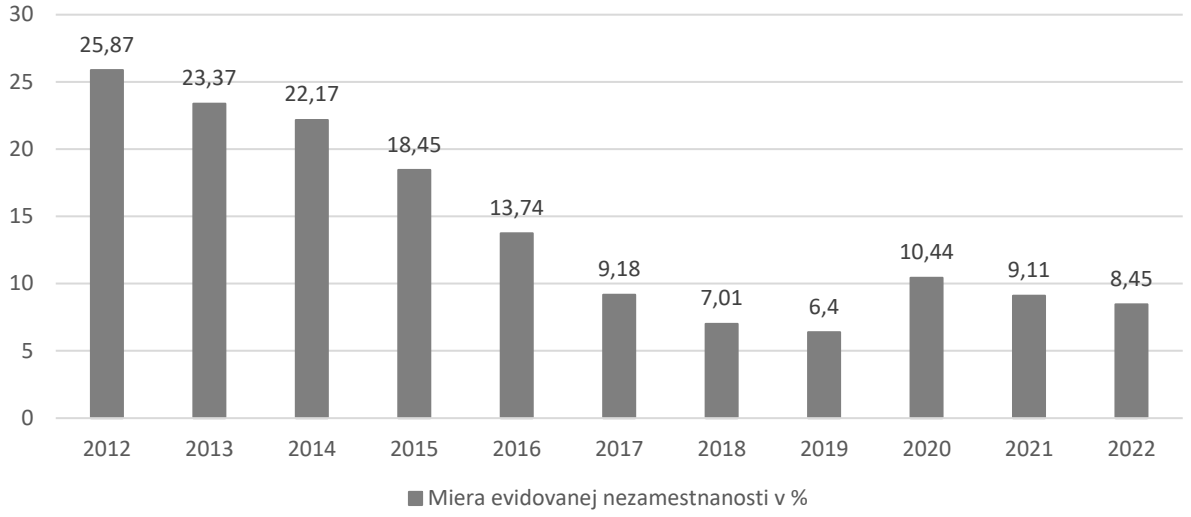
Zdroj: OcÚ, vlastné spracovanie

2.1.3.7 Nezamestnanosť

Jednou z hlavných priorít obce je znižovať nezamestnanosť a podporiť zamestnanosť, a tak prispievať k zvyšovaniu životnej úrovne občanov. Podporou rozvoja podnikateľského prostredia, služieb a cestovného ruchu chce obec vytvoriť nové efektívne pracovné príležitosti pre nezamestnanú aktívnu pracovnú silu a tým postupne znižovať nezamestnanosť v obci.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Graf 4 Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Veľký Krtíš

Zdroj: vlastné spracovanie – OcÚ Vinica

Vzhľadom k veľkosti a geografickej polohe obce je miera evidovanej nezamestnanosti závislá od rýchlosti tvorby pracovných miest v dochádzkovej vzdialenosti 40 km (Šahy – SK, Balassagyarmat – HU), resp. vzdialenosti 100 km (Budapest – HU). Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti v obci za sledované obdobie má z dlhodobého hľadiska klesajúci charakter. Ale na druhej strane, za posledné roky sa miera nezamestnanosti opäť zvýšila. Toto zvýšenie bolo spôsobené pravdepodobne vplyvom pandémie COVID-19.

Pandémia koronavírusu negatívne ovplyvnila výkonnosť celej slovenskej ekonomiky. Dosiahnutý prepad hospodárstva a zamestnanosti zaraďuje Slovensko medzi najviac postihnuté krajiny EÚ a evidovaná miera nezamestnanosti sa zvýšila historicky najvyšším tempom na Slovensku.

Pre zníženie nezamestnanosti v obci je potrebné:
- stabilizovať / zvýšiť počet obyvateľov,
- podnietiť tvorbu miestnych pracovných príležitostí a podnikateľských aktivít v súkromnom sektore (napr. agroturistika),
- dobudovať technickú infraštruktúru ako nevyhnutných predpoklad pre rozvoj obce.

2.1.4 Hospodárske podmienky a technická infraštruktúra

2.1.4.1 Odvetvia výroby

Obec má charakter strediskovej obce, disponuje dostatočným počtom podnikateľských subjektov v rôznych odvetviach. Okrem tradičného poľnohospodárstva a spracovania poľnohospodárskych produktov tu pôsobia najmä podnikatelia ponúkajúci služby, ale prítomný je aj výrobný sektor. Regionálny vývoj je poznačený absenciou dlhodobej efektívnej hospodárskej a spoločenskej stratégie. Pretrvávajú (resp. prehlbujú sa) problémy v infraštruktúrnej vybavenosti a napojení niektorých oblastí na komunikačné (najmä dopravné) siete.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Štruktúra ekonomickej základne obce je profilovaná jednotlivými odvetviami. Obec má diverzifikovanú štruktúru hospodárstva, i keď existuje rezerva na rast rozmanitosti ekonomických aktivít v obci a to hlavne v oblasti finalizovania poľnohospodárskej produkcie, cestovného ruchu a agroturistiky.

2.1.4.2 Základné ekonomické ukazovatele obce

Z nižšie uvedených dát vyplýva, že príjmy obce presahujú výdavky a je schopná tvoriť rezervu. Toto vytvára dobré predpoklady pre investičné akcie v obci v najbližších rokoch a tiež intenzívne čerpanie dotácií zo štrukturálnych fondov.

Tabuľka 7 Základné ekonomické ukazovatele (v EUR)

Ukazovateľ	2019	2020	2021
Bežné príjmy	1 236 220,41	1 326 923,71	1 470 963,40
Kapitálové príjmy	300 721,90	124 512,83	906 580,05
Finančné príjmy: ZŠ + FO	86 331,67	262 959,15	304 814,48
Príjmy celkom	**1 623 273,98**	**1 714 395,69**	**2 682 357,93**
Bežné výdavky	1 081 215,82	1 175 091,07	1 320 750,34
Kapitálové výdavky	423 894,28	292 889,52	400 413,70
Finančné výdavky: ZŠ + FO	41 597,90	57 661,02	122 408,58
Výdavky celkom	**1 546 708,00**	**1 525 641,61**	**1 843 572,62**

Zdroj: OcÚ, vlastné spracovanie

Obec v rozpočtovom hospodárení dodržala § 10 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktorý stanovuje povinnosť zostaviť rozpočet obce ako vyrovnaný. Bežné výdavky prinášajú nepriamy efekt pre rozvoj obce a predstavujú finančné zdroje spotrebované na chod samosprávy. Šetrením v oblasti bežných výdavkov sa vytvára priestor investičné – kapitálové výdavky.

2.1.4.3 Technická infraštruktúra

V obci vykonáva svoju činnosť Obecný úrad Vinica s počtom 39 pracovníkov, z toho 6 administratívnych pracovníkov v úrade. Najvyšším výkonným a štatutárnym orgánom obce je starosta. Rozhodovacím orgánom v najdôležitejších otázkach života obce je obecné zastupiteľstvo, ktoré tvorí 9 poslancov volených tak ako starosta obce v priamych voľbách.

Obecná technická infraštruktúra je priemerne vybudovaná. Obec je napojená na verejný vodovod a má vybudovanú ČOV. Kanalizácia je vo fáze projektovania a obec sa každoročne uchádza o dotáciu na jej vybudovanie z Environmentálneho fondu a iných fondov EÚ. Momentálne sa splašky do ČOV vozia cisternovým vozidlom, ktoré prevádzkuje miestny podnikateľ. V roku 2019

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

bol modernizovaný a rekonštruovaný systém verejného osvetlenia. Predmetom projektu bola modernizácia a rekonštrukcia aktívnych prvkov verejného osvetlenia prostredníctvo výmeny svietidiel na nové LED svietidlá a osadenie nových stĺpov verejného osvetlenia. Vedenie elektrickej energie je vzdušné. Verejný rozhlas je funkčný, no vzhľadom na svoj vek a technickú zastaranosť by bola vhodná jeho kompletná rekonštrukcia, i keď každoročne sú realizované menšie čiastočné opravy podľa potreby.

Hromadnú dopravu v obci zabezpečujú pravidelné autobusové spoje SAD. V obci sa nachádzajú tri autobusové zástavky, z ktorých jedna je zrekonštruovaná. Aktuálne prebiehajú operatívne opravy na nevyhnutných miestach. Čo sa týka železničnej dopravy, cez kataster obce nevedie železničná trať. Najbližšia železničná zastávka je v meste Šahy. Pre účely cyklistickej dopravy nie je vyčlenená samostatná komunikácia. V leteckej doprave občania obce využívajú letecké spojenia z medzinárodného letiska Budapešť vzdialeného 100 km od obce.

V obci prebieha bytová výstavba vidieckeho charakteru a tak parkovanie súkromných vozidiel je vyriešené v rámci garážovania v rodinných domoch, resp. odstavnými spevnenými plochami na vlastných pozemkoch. Pre zariadenia občianskej vybavenosti a služieb slúžia plochy vedľa miestnych komunikácií alebo priamo krajnice vozoviek, tie však nemožno zaradiť medzi parkovacie plochy.

2.1.4.4 Energetická infraštruktúra

Okres Veľký Krtíš je v súčasnosti zásobovaný elektrickou energiou z jadrových zdrojov – komplex jadrových elektrární v Jaslovských Bohuniciach a Mochovciach a z klasických zdrojov elektrickej energie. Zásobovanie obce elektrickou energiou zabezpečuje Stredoslovenská energetika a.s. Žilina cez trafostanice rovnomerne rozmiestnené v obci.

Slovenské telekomunikácie majú vybudovanú telefónnu sieť vrátane výmeny analógovej ústredne za digitálnu. Každý objekt v obci má možnosť pripojenia na pevnú telefónnu sieť, čo má v súčasnosti veľký význam najmä z hľadiska rozvoja informačných technológií a prístupnosti do siete Internetu. Rozvoj telefonizácie v obci intenzívne podporujú aj mobilní operátori Orange, Telekom, O2 a 4ka.

2.1.4.5 Sociálna infraštruktúra

V obci je citeľná absencia pobytového zariadenia s celoročnou prevádzkou – domova seniorov. Jeho absenciu kompenzujú okolité sídla, konkrétne zariadenia v mestách Veľký Krtíš, a Šahy a v obciach Sklabiná, Želiezovce a Santovka. Obec v súčasnosti nemá predpoklady pre vybudovanie objektov zabezpečujúcich potreby sociálnej infraštruktúry, ale mieni sa uchádzať o dotácie a granty zo zdrojov ŠR a EÚ. Objekt niekdajšieho kaštieľa žiaľ nie je vo vlastníctve obce, ale v budúcnosti by mohol slúžiť pre vybudovanie sociálneho zariadenia. Zatiaľ tieto potreby môže obec kompenzuje systémom sociálnej pomoci jednotlivcom, a to poskytovaním terénnych sociálnych služieb - opatrovateľskej služby a rozvozu jedál zo školskej jedálne. Forma ústavnej starostlivosti o starých občanov sa v obci neuplatňuje, na tento účel sa používajú zariadenia v regióne, čím je však vylúčené zotrvanie tohto občana v jeho pôvodnom prostredí.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

Výhľadové demografické trendy Slovenska hovoria o všeobecnom starnutí populácie (najmä po roku 2005 sa výrazne zvýšilo percento obyvateľov v poproduktívnom veku), čo sa prejaví zvýšeným dopytu po sociálnych službách.

2.1.4.6 Zdravotnícka infraštruktúra

Dostupnosť zdravotníckej infraštruktúry je dôležitá pre celkové uspokojovanie potrieb obyvateľstva a má vplyv na konkurencieschopnosť obce. Existencia zdravotného strediska výrazne zvyšuje aj „atraktivitu“ obce z hľadiska prílivu obyvateľov a celkove svedčí o kvalitnom infraštruktúrnom vybavení.
Zdravotná starostlivosť je v obci priamo dostupná. V zdravotnom stredisku s ambulantnou starostlivosťou v obci Vinica sú dostupné nasledovné ambulancie:

- Geriatrická ambulancia a ambulancia vnútorného lekárstva,
- Interná ambulancia,
- Všeobecná ambulancia pre dospelých,
- Všeobecná ambulancia pre dospelých a ambulancia pre deti a dorast,
- Ambulancia zubného lekárstva,
- Gynekologická ambulancia.

Ďalej sa v obci nachádza ambulancia rýchlej zdravotnej pomoci a lekáreň. Chýbajúca odborná zdravotná starostlivosť a pohotovostná služba je sústredená v okolitých mestách, kde miestni občania dochádzajú za ošetrením.

Obrázok 2 Zdravotné stredisko

2.1.4.7 Kultúrna infraštruktúra

Kultúrno-historický fond obce má miestny význam. Jeho primeranou záchranou, údržbou a využitím v oblasti kultúry a rozvoja cestovného ruchu je možné významnou mierou prispieť

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

k ekonomickej prosperite obce. V obci Vinica sa nachádza Kultúrny dom s viacúčelovou sálou a kinosálou. Staval sa v rokoch 1960 až 1968. Dňa 14. júna 1968 slávnostne bol daný do prevádzky. V kultúrnom dome sú priestory pre klubovú činnosť – divadelný súbor. Kultúrny dom sa využíva na kultúrne podujatia, na rodinné oslavy a posedenia. V kultúrnom dome obec, ako aj spoločenské organizácie pôsobiace v obci, organizujú plesy, členské schôdze a rôzne podujatia. Každoročne sa organizuje pri príležitosti mesiaca úcty k starším posedenie s dôchodcami, vianočný program a je využívaná aj pri oberačkových slávnostiach. Ďalej sa využíva pre účely volieb.

Obrázok 3 Budova kultúrneho domu

V jeho priestoroch sídli Obecná knižnica, ktorá bola presťahovaná do nových priestorov v roku 2020. Obecná knižnica prešla kompletnou obnovou interiérového vybavenia a každoročne sa dopĺňa a modernizuje sa knižničný fond.

Obrázok 4 Obecná knižnica

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

2.1.5 Domový a bytový fond

Bývania je jedna zo základných ľudských potrieb obyvateľstva, a charakterizuje životnú úroveň obyvateľov. Jej vývoj úzko súvisí s rastom počtu obyvateľstva, jeho štruktúrou a rozmiestnením. Ovplyvňuje úroveň reprodukcie pracovných síl, pôsobí na celkový životný štýl obyvateľstva. Kvalita bývania a jeho dostupnosť sú hodnotiace ukazovatele životnej úrovne spoločnosti. Podľa formy vlastníctva v obci jednoznačne dominujú domy vo vlastníctve fyzických osôb, čo je rovnako skutočnosť typická pre vidiecku obec. Bývanie a jeho úroveň patria k dôležitým aspektom celkových životných podmienok obyvateľstva. Byt neplní iba materiálnu funkciu prirodzených potrieb rodiny ako základnej jednotky spoločnosti, ale zároveň je výraznou zložkou kultúrneho štandardu obyvateľstva a v nemalej miere aktívne pôsobí na regeneráciu ľudí.

Obec nemá vypracovaný územný plán v rámci zastavaného územia rieši stavebný rozvoj s takmer stopercentným dôrazom na obytnú výstavbu rodinných domov a bytovú výstavbu pre mladé rodiny. Nakoľko obec nemá dostatočné finančné prostriedky na rozvoj bytového fondu, využíva ponúkané možnosti ŠFRB, MDV SR a súkromných investorov na výstavbu nových nájomných bytov resp. na prestavbu už nepoužívaných obecných budov.

Súčasná výstavba rodinných domov je dostatočná, čo pozitívne vplýva na prirodzenú reprodukciu populácie. O individuálnu bytovú výstavbu v obci je záujem, preto bude potrebné riešiť infraštruktúru a perspektívne riešiť rozvoj obce Je potrebné sa zamerať sa na prípravu pozemkov a infraštruktúry na výstavbu rodinných domov. V obci sa nachádzajú aj bytové domy, ale prevažne obyvatelia bývajú vo vlastných rodinných domoch alebo spoločne s rodičmi.

Obrázok 5 Domová výstavba

Obec momentálne disponuje celkovo 38 nájomnými bytovými jednotkami na účel sociálneho bývania, z čoho 20 nájomných bytov je na ulici Záhradná, 8 na ulici Slnečná a 10 na ulici Janka Kráľa.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

Budovanie všetkých spomenutých nájomných bytov bolo podporené ŠFRB a MDV SR.

Obrázok 6 Nájomné byty - ul. Záhradná

Obrázok 7 Nájomné byty - ul. J. Kráľa

Obrázok 8 Nájomné byty - ul. Slnečná

V súčasnosti prebieha realizácia výstavby ďalších nájomných bytov s plánovanou kolaudáciou stavby v roku 2023. V rámci tohto projektu podporeného taktiež ŠFRB a MDV SR sa zabezpečí 21 nových obecných nájomných bytov. Projekt rieši novostavbu obecných nájomných bytov v troch stavebných objektoch, ktoré budú situované v strede obce Vinica v lokalite za Základnou školou.

Tabuľka 8 Charakteristika domového fondu

Obec Vinica	Počet domov	Počet bytov	Iná budova	Spolu
	756	92	47	**895**

Zdroj: OcÚ, vlastné spracovanie

2.1.6 Občianska vybavenosť a ostatné služby obce

Občiansku vybavenosť v obci charakterizujú zariadenia v oblasti administratívy, vzdelávania, kultúry, športové a sociálne zariadenia. Vybavenosť obce službami je rozmanitá a ich účel závisí od ľudských zdrojov, tradícií, podmienok a špecifických daností okolitého mikropriestoru.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

2.1.6.1 Administratíva

V zmysle zákona o obecnom zriadení obec má dva orgány: obecné zastupiteľstvo a starosta obce. Každý z orgánov obce má svoje samostatné postavenie dané ústavou a zákonmi a nie sú vo vzťahu vzájomnej podriadenosti či nadriadenosti. Obyvatelia obce nepriamo, prostredníctvom týchto dvoch orgánov vykonávajú samosprávu obce. Ďalšie orgány, ako je napr. obecný úrad, komisie a pod. sú len odvodenými orgánmi obecného zastupiteľstva. Obecný úrad, ktorý je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu, zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom.

Obrázok 9 Budova obecného úradu

Na území obce pôsobí Obecný úrad, Matričný úrad, Spoločný obecný úrad – stavebný úrad, Vysunuté pracovisko ÚPSVR SR a kancelária centier integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti.

2.1.6.2 Vzdelávanie

Čo sa týka vzdelávania, obec disponuje školskými zariadeniami, študenti vo veku nad 14 rokov dochádzajú do rôznych stredných škôl a gymnázií v regióne. V obci funguje Základná škola Bálinta Balassiho s vyučovacím jazykom maďarským a Materská škola taktiež s vyučovacím jazykom maďarským.

Základná škola v obci Vinica je spádová aj pre okolité obce (Dolinka, Kleňany, Sečianky, Veľká Ves nad Ipľom, Kamenné Kosihy, Trebušovce a Ďurkovce). Deti rodičov slovenskej národnosti dochádzajú do základnej školy v susednom Hrušove. Základná škola s celodennou prevádzkou bola odovzdaná do zriaďovateľskej právomoci obce v roku 2002. Výchovno-vzdelávací proces prebieha podľa platných učebných osnov a štandardov jednotlivých predmetov. Prevádzka školy je jednozmenná, popoludní prebieha výchovno-vzdelávacia činnosť v oddelení ŠKD, záujmová

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

činnosť a organizované aktivity rôzneho charakteru. Žiaci majú zabezpečenú teplú stravu zo Školskej jedálne.

V rámci mimoškolských aktivít existuje školský klub detí, ktorý ponúka jej členom rôzne formy trávenia voľného času. Škola využíva internet a informačné a komunikačné technológie. Škola sa úspešne uchádza o rôzne projekty na získanie finančných prostriedkov na zvýšenie kvality výchovy, čo sa odzrkadľuje na úspešnosti žiakov na rôznych súťažiach a olympiádach. Školu navštevujú aj žiaci zo susedných obcí.

Obrázok 10 Budova základnej školy

Obrázok 11 Drevená brána pri ZŠ

Zriaďovateľom materskej školy je Obec Vinica. Nakoľko takmer 80% obyvateľov obce je maďarskej národnosti výchovno-vzdelávací proces prebieha vo vyučovacom jazyku maďarskom. Materská škola je trojtriedna a nachádza sa v samostatnej budove pavilónového typu. Priestory sa postupne obnovujú a vhodne upravujú na celodenný pobyt detí. Materská škola má k dispozícii veľký trávnatý areál so zastrešeným pieskoviskom, šmýkačkami, preliezkami, ktorý využívajú po celý rok pre sezónne činnosti a športové aktivity.

Na materskej škole je zabezpečená odbornosť, výchovno-vzdelávaciu činnosť zabezpečujú kvalifikované učiteľky. Má vypracovaný vlastný Školský vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a princípmi výchovy a vzdelávania.

Obrázok 12 Budova materskej školy

Obrázok 13 Drevená brána pri MŠ

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

2.1.6.3 Kultúra a cestovný ruch

Vzhľadom k počtu obyvateľov je počet kultúrnych a spoločenských podujatí v obci nadpriemerný. V obci sú vytvorené podmienky na uskutočňovanie rôznych obecných, kultúrnych a športových podujatí, ktoré poskytujú občanom i turistom ideálne podmienky na stretávanie sa pri rôznych príležitostiach a prostredie pre trávenie voľného času. V obci sú vytvorené podmienky na uskutočňovanie rôznych obecných, kultúrnych a športových podujatí, ktoré poskytujú občanom i turistom ideálne podmienky na stretávanie sa pri rôznych príležitostiach a prostredie pre trávenie voľného času.

Hlavným nositeľom kultúrneho života v obci je miestna organizácia Csemadok. Prírodný potenciál rozvoja vidieckeho turizmu v obci Vinica je na vysokej úrovni, chýba však dostatočná občianska vybavenosť, predovšetkým dopravná infraštruktúra a cyklotrasy. Ubytovacie zariadenia sú v obci v dostatočnom množstve. V obci majú veľkú tradíciu hody, jarmoky, trhy, fašiangové slávnosti, vinobranie, dožinkové slávnosti – tieto kultúrne podujatia tiež predstavujú zaujímavý turistický produkt. Každoročne sa v obci organizuje podujatie Oberačkové slávnosti. Z organizovaných podujatí obce treba spomenúť športové podujatia (hlavne futbal), ktoré tešia veľkej návštevnosti a rôzne iné podujatia zamerané pre mládež a dospelých.

Pamiatky a pozoruhodnosti :

- Rímskokatolícky kostol Svätého Štefana,
- Dedinské múzeum – Dom ľudovej kultúry, ktorá sa otvorila v roku 2011,
- Kaštieľ „Haydin“ klasicistický z 1. polovice 19. storočia,
- Kaplnka Galamia z 18. storočia,
- Kaplnka zasvätená Sedembolestnej Panne Márii,
- Kaplnka v hornom cintoríne,
- Kaplnka Fatimskej Panny Márie, najnovšia kaplnka,
- Socha sv. Jána Nepomuckého,
- Socha najsvätejšej Trojice na hlavnom námestí z roku 1903,
- Socha sv. Štefana stojí v praku pomenovanom po ňom,
- Socha Jánosa Eszterházyho inaugurovaná v roku 2009,
- Socha sv. Urbana
- Socha G. Szüllő pri kultúrnom dome,
- Pamätná stena sv. Donáta,
- Pamätný stĺp postavený v rámci projektu Európa pre občanov,
- Kamenný most zo 17. storočia,
- Pomník padlých v 1. a 2. svetovej vojne na Námestí hrdinov,
- Reliéf Bálinta Balassiho v základnej škole,
- ozdobná brána materskej a základnej školy vyrezaná z dreva,
- Kríž sv. Heleny v nadmorskej výške 425 m, na náučnom chodníku.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

Obrázok 14 Námestie hrdinov

Obrázok 15 Pamätná stena sv. Donáta

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

Obrázok 16 Socha sv. Urbana

Obrázok 18 Socha sv. J. Nepomuckého

Obrázok 17 Socha sv. Štefana

Obrázok 19 Socha G. Szüllő

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

Obrázok 20 Socha najsvätejšej Trojice

Obrázok 22 Kríž sv. Heleny

Obrázok 21 Kaplnka v hornom cintoríne

Obrázok 23 Kaplnka Fatimskej Panny Márie

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

Obec má veľký potenciál v oblasti cestovného ruchu a voľnočasového vyžitia. Existujúci náučný chodník je v obci mimoriadne obľúbený a každoročne priláka tisícky ľudí z regiónu ale aj zo zahraničia, keďže obec leží blízko hraníc s Maďarskom. Náučný chodník v obci bol otvorený v roku 2013, je okrúhleho tvaru a jeho návštevníkom predstavuje zaujímavosti geológie, flóry a fauny Strážskeho boku, význam ochrany prírody a informácie o viniči a vinárstve, ktoré sú príznačné pre obec Vinica. Náučný chodník je dobre značený v teréne. Počas túry na vyhliadkových bodoch sa návštevníci môžu pokochať krásami Novohradskej kotliny, Krupinskej planiny, stráňami Cerovskej vrchoviny a Nasájskej hory. Náučný chodník pozostáva z 11 zastávok, kde si návštevníci môžu oddýchnuť a načerpať nové informácie.

Obrázok 24 Začiatok náučného chodníka

Obrázok 25 Vyhliadková veža

Začiatok náučného chodníka nie je v centre obce, ale na Nekyjskej ulici pred miestnym múzeom – „Nekyjský ľudovým domom – Tájház Ipolynyék“. Ľudový dom bol vybudovaný rekonštrukciou starej chátranej budovy. Je majetkom miestnej organizácie Csemadok. Slúži ako dom ľudovej kultúry, ktorá otvorila svoje brány v roku 2011.

Obrázok 26 Ľudový dom

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

2.1.6.4 Šport

Súčasťou života obce sú tiež športové aktivity občanov. V obci sa nachádza futbalový štadión, na ktorom hráva svoje domáce zápasy mužstvo ŠK Vinica. V roku 2019 prebehla výstavba multifunkčného ihriska s umelým trávnikom a s mantinelmi v areáli športového ihriska. V roku 2019 prebehla aj kompletná rekonštrukcia budovy v areáli športového ihriska. Ďalej sa v roku 2022 zabezpečili exteriérové fitnes zariadenia vhodné na rozvoj športovej činnosti. Obstaralo sa 8 exteriérových fitnes zariadení a senior futbalová bránka, ktoré sú aktívnym doplnkom a lákadlom športového ihriska.

Obrázok 27 Futbalové ihrisko

Obrázok 28 Exteriérové fitness zariadenia

V obci sa nachádzajú aj ďalšie plochy, ktoré sú k dispozícii na podporu rekreácie a športu, predovšetkým detí a mládeže – v lete na kolektívne hry a v zime na korčuľovanie. V oblasti športu je cieľom rozšíriť záber športových činností občanov smerom od pasívneho k aktívnemu spôsobu využívania športu v záujme zdravého spôsobu života. V budove športu je k dispozícii aj obecná posilňovňa, ktorá je prevádzkovaná ŠK Vinica. V roku 2022 sa podarilo vďaka podpore BGA modernizovať detské ihrisko pri budove materskej školy. Obec má v pláne vybudovať ďalšie detské ihrisko a plánuje rekonštrukciu a modernizáciu exitujúcich detských ihrísk.

Obrázok 29 Detské ihrisko pri MŠ

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

Geografická poloha obce v regióne, konfigurácia terénu a ostatné prírodné a technické danosti zaraďujú obec medzi rekreačne atraktívne oblasti cestovného ruchu vo vzťahu k širšiemu okoliu. Z prírodných daností vychádzajú tieto predpoklady pre rekreačnú a športovú činnosti a formy rekreácie pre obyvateľov obce:

- pre prechádzky a pešiu turistiku – veľmi dobré,
- pre cykloturistiku – dobré,
- pre špecifické činnosti – veľmi dobré (napr. vínna turistika, poľovníctvo, letné tábory).

2.1.6.5 Ostatné služby

V obci sa nachádza Rímskokatolícky kostol svätého Štefana kráľa, postavený na starších základoch zo 16. storočia, s renesančnou krstiteľnicou, relikviárom a obrazmi z 18. storočia. Prvý kostol tu podľa niektorých prameňov stál už r. 1208, ale skutočnou prvou písomnou zmienkou o existencii kostola je až súpis pápežských desiatkov z r. 1332-37. V roku 2022 sa realizovala obnova interiéru kostola. Staré lavice v kostole sa používali už cez polstoročia, boli opotrebované, na mnohých miestach deravé a zvetralé, preto bola potreba ich obnovy. Nové kostolné lavice sa zhotovili z robustnej drevenej konštrukcie z dubového masívu s podporou projektu v rámci BGA.

Obrázok 30 Rímskokatolícky kostol

Obrázok 31 Interiér kostola

V správe obce sa nachádzajú 2 domy smútku, ktoré slúžia na pohrebné účely a sú situované v dolnom a hornom cintoríne. V dome smútku v dolnom cintoríne je umiestnený chladiarensky box.

Obrázok 32 Dom smútku v dolnom cintoríne

Obrázok 33 Dom smútku v hornom cintoríne

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

Na území obce sa nachádzajú štyri cintoríny:

- dolný cintorín pri kostole (najnovší cintorín),
- horný cintorín na okraji dediny smerom na obec Hrušov,
- stredný cintorín na ulici Kostolná,
- židovský cintorín tri hornom cintoríne v záhradkárskej oblasti.

Poštové služby v obci sú zabezpečené pobočkou Slovenskej pošty, a.s., pôsobí tu ambulancia rýchlej zdravotnej pomoci a Polícia SR – Obvodné oddelenie PZ Vinica. V obci je zriadený dobrovoľný hasičský zbor. Je prevádzkovaná obcou. Centrom ich činnosti je hlavná hasičská zbrojnica, ale k dispozícii majú aj ďalšiu budovu, kde je umiestnená potrebná technika.

2.1.6.6 Podnikateľské prostredie

V obci je dostupná široká škála služieb a obchodov. Nachádza sa tu viacero obchodných prevádzok s potravinami, rozličným tovarom, s domácimi potrebami, drogériou, elektrotechnikou – s čiernou aj bielou technikou, záhradkárskymi potrebami, kúrenárskymi a vodoinštalačnými materiálmi, stavebným materiálom, farbami a pod. V obci je ďalej prevádzkovaná farma na výkrm hydiny. Chov hydiny spočíva vo výkrme brojlerových kurčiat. Je dostupná pohrebná služba, čerpacia stanica a 2 pekárne. Nachádzajú sa tu 3 reštaurácie a pohostinstvá, 2 zmrzlinárne a cukráreň. Ďalej sú dostupné kadernícke a kozmetické služby, zemné práce, servisné a opravárenské služby, účtovnícke, činnosti cirkevných organizácii, činnosť odborových organizácii, činnosť záujmových organizácii, ostatná sociálna starostlivosť bez ubytovania a mnoho ďalších. Služby v mnohých prípadoch rozvíjajú na základe živnostenských oprávnení a v prevažnej miere v priestoroch rodinných domov (prípadne vo vyčlenených priestoroch pre tento účel). Na portáloch Živnostenský register SR a Obchodný register SR sú dostupné informácie o aktuálnych podnikateľských subjektoch so sídlom v obci Vinica.

Tabuľka 9 Zoznam podnikateľských subjektov

P.č.	Názov subjektu	Oblasť pôsobenia
1	Obecný podnik Vinica, a.s.	registrovaný sociálny podnik
2	Vinica a.s.	poľnohospodárska výroba
3	EQUUS, a.s.	spracovanie poľnohospodárskych výrobkov
4	Podžobrácka farma s.r.o.	ubytovanie, výroba destilátov a ich ochutnávka
5	Domäsko, s.r.o.	hydinová farma
6	COOP Jednota Krupina, spotrebné družstvo „COOP Jednota Supermarket Vinica“	obchod s potravinami
7	Katalin Főző Gömöry CENTRUM Gömöry	obchod s potravinami a rozličným tovarom
8	Farkas + spol. s r. o.	obchod s potravinami a nákladná cestná doprava
9	BARTEX – Jozef Baráth	obchod s rozličným tovarom
10	ELECTROLAND – Roland Tóth	obchod s elektrotechnikou
11	NAGY ELEKTRO s.r.o.	obchod s elektrotechnikou

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

12	MMB - GOLD s. r. o	kúrenárske a vodoinštalačné materiály
13	Budai Trade s.r.o.	predaj zbraní a streliva
14	ESSPERIA s. r. o.	železiarstvo
15	Kelemen Attila IZOTERM	obchod záhradkárských potrieb, kŕmne zmesi a koncentráty, chovateľské potreby, galantéria
16	Gergely Zsigmond Sárkány pizzéria	reštaurácia a pohostinstvo
17	B.I.G. s.r.o.	reštaurácia a pohostinstvo
18	Nimród - Segeč Richard	reštaurácia a pohostinstvo, ubytovanie
19	L.E.R.-Slovakia s.r.o.	prenájom priestorov a budov
20	SEBO TRADE s.r.o.	predaj a distribúcia potravín
21	Viktória Jámborová	zmrzlináreň
22	Cukráreň Bella s. r. o.	cukráreň a zmrzlináreň
23	Nagykenyér s.r.o.	pekáreň
24	Sikes - Szilárd Fónod	pekáreň
25	HERBEX s.r.o.	výroba a spracovanie čaju
26	FORVIN s.r.o.	výroba, obchod a montáž okien dverí
27	VINTOP PLUS s.r.o.	výroba obuvi
28	Kvety Szabó Ladislav	pohrebné služby
29	Eva Račková	stavebniny
30	Tomáš Nagy - Stolárska výroba	stolárstvo
31	L-Craft Service s. r. o.	autoservis
32	LUGNER s.r.o.	mäsiarstvo
33	Henrieta Hodáková	solárium
34	Kinga Geregaiová	manikúra
35	DG Petrol s. r. o.	čerpacia stanica
36	Lekáreň u Michala	lekáreň
37	Slovenská pošta a.s.	pošta
38	ZZS ZaMED	ambulancia rýchlej zdravotnej pomoci
39	Polícia SR - obvodné oddelenie PZ	policajná služba

Zdroj: OcÚ, vlastné spracovanie

Veľká časť obyvateľstva obce Vinica sa venuje vinárstvu. Mnoho z nich sa tejto činnosti venuje aj v rámci svojho podnikania. Medzi najznámejšie vinárstva obce patria Vinohrady a Vinárstvo Zsigmond a Vinárstvo Csernus. Nájde sa tu aj rodinná firma pod názvom Podžobrácka farma venujúca sa výrobe destilátov.

Vinohrady a Vinárstvo Zsigmond

Jedná sa o rodinné vinárstvo. Všetky vína sú vyrábané z hrozna z vlastných kontrolovaných vinohradov. Vo vínach sú zachované odrodové charaktery a zvýraznené jedinečné štýly miestneho terroir. Veľkú pozornosť venujú kvalite spracovania hrozna a výrobe vína. Od vzniku vinárstva až do súčasnosti neustále modernizujú nielen vinársku technológiu, ale aj samotné priestory

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

vinárstva. Majú dobudované aj ubytovacie kapacity. O kvalite vín svedčia mnohé ocenenia z rôznych vinárskych akcií ale predovšetkým spokojní priatelia a milovníci dobrého vína.

Vinárstvo Csernus
Vinárstvo Csernus je rodinné remeselnícke vinárstvo. Vinohrady majú umiestnené v obci Vinica v rodinnom kruhu. Vyrábajú 15 druhov vín, prevažne biele odrody, ale ponuke sa nájdu aj ružové vína, víno Schiller a v najlepších ročníkoch vyrábajú aj červené víno. Ich filozofiou je výroba kvalitného vína a maximálna snaha vyhovieť najnáročnejším požiadavkám zákazníka. Práve preto sa výroba vína začína starostlivosťou o vinič. Vína balia do fliaš najvyššej kvality a používajú korkové zátky, ktoré podporia dokonalý proces vyzrievania vo fľaši. Ponúkajú možnosť ubytovania v novom apartmánovom dome, ktorý poskytuje výhľad na údolie rieky Ipeľ.

Podžobrácka farma s.r.o.
Podžobrácka farma s.r.o. vznikla v roku 2019, ktorá má prevádzku na začiatku vinohradov a záhrad na Žobráku v obci Vinica. V súčasnosti sa prezentuje ako malá rodinná firma a zaoberáme sa výrobou kvalitných ovocných destilátov skoro v bio kvalite z oskoruše, šípok, a dule. Ponúkajú prenájom, časť nehnuteľnosti – objekt s reprezentačnou miestnosťou, ktorý je vhodný pre menšiu skupinu. Na prenájom k udalostiam slúži reprezentačná miestnosť s kapacitou 20 miest. V suteréne sa nachádza ďalšia miestnosť, archív ušľachtilých destilátov, ktorá má kapacitu 13 miest.

Najvýznamnejšími zamestnávateľmi z podnikateľských subjektov v obci sú:
Obecný podnik Vinica, s.r.o.
Obec Vinica v roku 2020 založila obchodnú spoločnosť pod názvom Obecný podnik Vinica, s.r.o. Spoločnosť bola obcou zriadená za účelom jej prevádzky ako registrovaného sociálneho podniku. Táto snaha bola zavŕšená dňa 01.05.2020, kedy spoločnosť Obecný podnik Vinica, s.r.o. získala Osvedčenie o priznaní štatútu registrovaného sociálneho podniku č. 114/2020 vydané Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Následne boli uskutočnené právne úkony na prevod časti neadministratívneho úseku Obecného úradu do novo zriadenej spoločnosti. Dňa 29.05.2020 bola podpísaná Zmluva o prevode činností a prechode zamestnancov, čím sa Obecný podnik Vinica, s.r.o. stala od 01.06.2020 zamestnávateľom. Na základe vyššie uvedenej zmluvy začala spoločnosť Obecný podnik Vinica, s.r.o. používať hnuteľný a nehnuteľný majetok obce za účelom plnenia svojich úloh a prevzala časť zamestnancov. Medzi hlavné ciele spoločnosti patrí:

- hlavným cieľom spoločnosti napĺňanie stanoveného pozitívneho sociálneho vplyvu, ktorým je integrácia znevýhodnených a zraniteľných osôb na trh práce;
- ďalším cieľom je vytvorenie priaznivých pracovných podmienok pre tieto osoby,
- podpora lokálneho pracovného trhu, vytváranie pracovných pozícií aj pre nižšie kvalifikované osoby a ich motivácia zamestnať sa, namiesto zotrvania na čiernom trhu.

Vinica a.s.
V obci na nachádza spoločnosť Vinica a.s. (bývalé poľnohospodárske družstvo), ktorej výrobný program tvoria poľná výroba, zameraná na pestovanie surovín pre mraziarenské spracovanie, ako aj výroba klasických plodín a vinohrad. Suroviny určené pre mraziarenské spracovanie sa každoročne pestujú na značných výmerách pôdy (hlavné ťažisko tvoria: zelený hrášok, cukrová kukurica, špenát). Obilniny a olejniny predstavujú polovicu obrábanej ornej pôdy. Pomer medzi jednotlivými plodinami sa každoročne mení.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

EQUUS a.s.
Spoločnosť EQUUS a.s. je podnikom v skupine so sídlom v Bratislave. Zaoberá sa predajom mrazenej zeleniny a zeleninových zmesí, predajom mrazeného ovocia a hotových mrazených jedál. Spoločnosť je tiež významným producentom mrazenej zeleniny, ktorú spracováva vo vlastnom výrobnom závode. V závode Vinica má vybudované moderné prevádzkové priestory. Realizujú spracovanie surovín, mrazenie a skladovanie výrobkov.

Forvin s.r.o.
Firma Forvin s.r.o. bola založená v roku 2003. Od roku 2005 sa zaoberala len obchodnou a montážnou činnosťou plastových okien a vchodových dverí. Od roku 2007 rozšírili svoju činnosť o výrobu plastových okien a dverí a neskôr od roku 2010 sa postupne zmenil nosný profil firmy na výrobu zimných záhrad a na výrobu hliníkových systémov.

Herbex spol. s r.o.
Herbex so sídlom vo Vinici a prevádzkou v Hrašnom je súkromná firma zaoberajúca výrobou kvalitných prírodných čajov. Spoločnosť vznikla so zámerom pôsobiť ako baliareň a výroba bylinných čajov. Od svojho vzniku prešla spoločnosť Herbex postupnou modernizáciou a automatizáciou výroby, čo prispelo k rozširovaniu palety ponúkaných výrobkov. V súčasnosti je portfólio jej výrobkov zložené z bylinných čajov porciovaných, sypaných, ovocných čajov porciovaných, instantných šumivých nápojov a instantných dia šumivých nápojov a je jedným z najväčších slovenských výrobcov v tomto segmente.

COOP Jednota Krupina, spotrebné družstvo
COOP Jednota Krupina sa hlási k celosvetovej značke COOP, patrí do reťazca Slovenských spotrebných družstiev – systém COOP Jednota, ktorý je historicky najstaršou a dominantnou obchodnou sieťou s potravinami na Slovensku.

VINTOP PLUS s.r.o.
Rodinná firma bola založená v roku 2007. Podnikateľská činnosti sa zameriava na výrobu obuvi. Výroba spočíva v šití obuvníckych zvrškov, spájaním a zošívaním dielov zvrškov a ostatných operácií spojených so šitím zvrškov. Pracuje sa s materiálmi ako textil a semiš. VINTOP PLUS vyrába obuv pre slovenskú spoločnosť, ale produkty smerujú do zahraničia.

2.1.6.7 Spoločenské organizácie

Csemadok Základná organizácia Vinica
Členovia organizácie sa od začiatku venujú mnohostranným aktivitám. Zastúpenie mali takmer vo všetkých oblastiach kultúry, no vynikajúce výsledky dosahovali najmä vo folklóre a dramatickej tvorbe, neskôr v ľudovom tanci. Samozrejme, o kultúrnom živote v obci Vinica sa dá hovoriť nielen od vzniku Csemadoku, keďže aj v medzivojnovom priestore prebiehali významné spoločenské a kultúrne aktivity.

PZ Gazdovská Hora Vinica - Po roku 1962 sa začali vytvárať Poľovnícke združenia. Vo Vinici poľovnícke združenie bolo založené dňa 25.2.1968. PZ dosiahlo pekné výsledky a dnes má niekoľko nositeľov poľovníckych vyznamenaní. Bola vybudovaná poľovnícka chata – obora, v ktorej sa odchovala muflónia zver a následne danielia zver, ktorá obohatila tento región. Hlavnou úlohou PZ

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

je zachovanie, zveľadenie, ochrana a optimálne využívanie genofondu zveri a ostatnej fauny, ako prírodného bohatstva obce a SR v súlade so zákonom č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov.

OZ NEKVINUM polgári társulat
Občianske združenie založili šiesti vinohradníci 27. mája 2003. Združenie je riadne zaevidované na Ministerstve vnútra SR. Cieľom združenia je, aby vinohrady sa rozvíjali, udržiavali čisto. V neposlednom rade sa stará o zavedenie nových technológií vo vinohradníctve a o kultúrnu konzumáciu vín. Združenie sa stará aj o údržbu a výstavbu ciest a uličiek vo vinohradoch. Občianske združenie NEKVINUM bolo iniciátorom, aby sa postavila socha Svätého Urbana na Žobráku, kde je najviac viníc. Socha bola slávnostne odhalená dňa 8. septembra 2004. Od roku 2004, od výstavby sochy sa tu pravidelne, dvakrát ročne konajú sväté omše, v mesiaci máj a v september. OZ NEKVINUM organizuje jediný uznávaný súťaž vín na Strednom Slovensku.

Dobrovoľný hasičský zbor Vinica
Miestna organizácia dobrovoľných hasičov bola obnovená obcou Vinica v roku 2019. Medzi ich povinnosti patrí požiarna prevencia, ochrana pred povodňami, ako aj postupy požiarnej ochrany a odovzdávanie vedomostí záujemcom. Centrom ich činnosti je hasičská zbrojnica, okrem profesionálnej techniky disponujú aj hasičským autom. Dobrovoľný hasičský zbor prevádzkuje obec, na prevádzku dostávajú aj štátnu podporu. Ich aktivity sú vážne a často aj život zachraňujúce. Preto je nevyhnutná aj odborná príprava dobrovoľných členov. Pre členov organizujú kurzy niekoľkokrát do roka.

Športový Klub Vinica
Športový klub Vinica začal vykonávať svoju činnosť zápisom na Ministerstve vnútra SR dňa 26.04.2012. Cieľom združenia je starať sa o rozvoj športu /futbal, volejbal, nohejbal, tenis, stolný tenis, športová gymnastika, fitness, kulturistika, darts, lukostreľba v obci Vinica, ďalej starať sa o prosperitu a ochranu záujmov združenia. Vytvárať vhodné podmienky pre úspešnú reprezentáciu obce Vinica. Vychovávať mládež od žiackeho veku k športu, zabezpečiť možnosti trénovania vo všetkých vekových kategóriách, upevňovať zdravie členov, zvýšiť telesnú, duševnú zdatnosť a športovú výkonnosť. Jednou z hlavných činností združenia je udržanie a rozvoj miestneho futbalu v obci.

Ďalšie organizácie na území obce Vinica:
- Základná organizácia JDS Vinica,
- Šachový klub Vinica,
- Modelársky klub Vinica - Ipolynyéki makettezők klubja,
- Hontianske Poiplie a ďalšie.

2.1.7 Environmentálne podmienky

Riešené územie z hľadiska územno-správneho členenia patrí do Banskobystrického samosprávneho kraja, do okresu Veľký Krtíš. Geograficky je súčasťou južnej časti Banskobystrického kraja označovanej ako vidiecky región Hont. Obec Vinica leží v nadmorskej výške 170 m n. m. a jej celková výmera je 30 752 290 m^2. Na juhu jej kataster susedí s obcou Balog nad Ipľom a Dolinka, na východe hraničí s obcami Sečianky, Kleňany, Veľká Ves nad Ipľom a Ipeľské Úľany, na severe s katastrom obce Hrušov, a na západe s obcami Ďurkovce a Trebušovce.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Obrázok 34 Pohľad na obec Vinica

Poloha obce je veľmi výhodná vzhľadom na to, že obec sa nachádza v srdci Vinickom vinohradníckom rajóne, preto je možné ju považovať za obec s veľkým potenciálom rozvoja, rekreácie a agroturistiky.
Stav životného prostredia je potrebné hodnotiť z hľadiska znečistenia základných zložiek územia, ktorými sú voda, pôda, vzduch a odpady, ktoré pôsobia na kvalitu životného prostredia. Prírodný potenciál vymedzuje geografická charakteristika, klimatické podmienky, geologické zdroje, pôdne podmienky, hydrologické podmienky, flóra a fauna.

2.1.7.1 Prírodné danosti obce

Obec Vinica leží v Ipeľskej kotline v plytkej doline Veľkého potoka. Nadmorská výška v strede obce je 170 m n. m. a v chotári 162–425 m n. m. Krajina okolo obce v južnej časti chotára je pahorkatina s plochými rozčlenenými chrbtami z mlado treťohorných uloženín, severná je vrchovina na okrajových chrbtoch Krupinskej výšiny, strmo spadajúcich do Ipeľskej kotliny. Väčšinou je pokrytý dubovými a bukovými lesmi. Má hnedozemné a hnedé pôdy.

Chotár obce sa využíva prevažne na poľnohospodárske účely. Nadmorská výška v priemere predstavuje 115 m n. m. Katastrálne územie obce Vinica je typom poľnohospodárskej nížinnej krajiny s cenným agrárnym potenciálom.Má prevažne odlesnený chotár na pahorkatine s vyvinutými terasami (vinice) a na rovine so zvyškami cerových dúbrav a agáčiny. V jej katastri sa nachádzajú treťohorné íly, pieskovce a andezitové zlepence, pokryté sprašou a riečnymi uloženinami. V okolitej prírode sa vyskytuje poľná zver, z chránených rastlín je to korunka strakatá.

Najdôležitejšími činiteľmi, ktoré určujú klimatický ráz obce, sú teplota vzduchu a zrážky. Prvým ukazovateľom teplotných pomerov je ročný priemer teploty vzduchu, ktorý tu dosahuje hodnotu 9°C. Druhým najdôležitejším činiteľom pri vytváraní rázu klímy obce sú zrážky. Priemerný ročný úhrn zrážok dosahuje hodnoty 550 - 600 mm. Z toho polovica spadne v teplom polroku, čo má veľký význam z hľadiska poľnohospodárskej produkcie. V ročnom hodnotení smerov vetra prevláda severozápadné prúdenie.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

Tabuľka 10 Zloženie pôdy v obci Vinica v m^2

Orná pôda	Poľnohospodárska pôda	Lesné pozemky	Vodné plochy	Zastavaná plocha
14 076 942	18 872 790	10 036 305	243 420	1 406 208
Vinice	**Záhrady**	**Trvalé trávnaté porasty**	**Sady**	**Celková výmera**
1 704 327	376 598	2 714 923	0	30 752 290

Zdroj: OcÚ, vlastné spracovanie

Vinický vinohradnícky rajón leží na podobnej zemepisnej šírke ako malokarpatská oblasť. Vinohrady sú založené na svahovitých polohách. Pahorkatý terén je dostatočne teplý. Klíma je mierne vlhká. Priemerná ročná teplota je 9,1 °C, počas vegetácie 15 °C. Ročné zrážky sú 640 mm, dĺžka slnečného svitu 2000 hod. Pôdy sú podzolové vulkanického pôvodu. Vzhľadom na priaznivú mikroklímu, úspechom sa vyprodukujú kultivarové vína prvotnej triedy.

Obrázok 35 Vinice

Vinický vinohradnícky rajón je veľmi perspektívny. V obci sa vinič len začína veľkovýrobne pestovať. Vhodných plôch je dostatok a pretože priaznivé sú aj prírodné podmienky, počíta sa rozvojom pestovania viniča a vinárstva. V súčasnosti je charakteristická malovýroba. V katastri obce nachádza cca 500 vinných domčekov v lokalite Žobrák.

2.1.7.2 Flóra, Fauna

Potenciálnych typov prirodzenej vegetácie odvodenej od substrátu, pôdnych typov a geografických charakteristík územia, ktoré možno v dotknutom území identifikovať je niekoľko. Pôvodná vegetácia je však na väčšine územia zachovaná len v lokalitách s reliéfom nevhodným na poľnohospodárske využitie. V podmienkach Ipeľskej kotliny sú poľnohospodárske aktivity rozšírené hlavne v

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

prístupných polohách, kde je poľnohospodárska pôda intenzívne využívaná ako orná pôda. Lesné porasty si vo zvyškoch zachovali pôvodný charakter dubových, dubovo-hrabových a dubovo-cerových lesov. Zvyšky porastov lužného jaseňovo-brestovo-dubového a jelšového lesa sa prerušovane nachádzajú v úzkom páse pozdĺž tokov. Typické sú pre túto oblasť porasty agátu bieleho. Živočíšne spoločenstvá majú charakter západokarpatskej fauny južného regiónu - typické sú živočíšne druhy stepí. Stanovište v blízkosti navrhovanej lokality je z faunistického hľadiska charakteristické prechodom medzi otvorenou krajinou a lesom, pozdĺž toku Petrovského potoka s pomerne hustou krovinnou vegetáciou. Takéto stanovište možno považovať v lokálnom význame ako refúgium pre niektoré druhy drobného vtáctva a menších cicavcov.

2.1.7.3 Voda

Čo sa týka povrchových a podzemných vôd, územie nespadá do žiadnej významnej alebo chránenej vodohospodárskej oblasti. Obývaná časť obce je zásobovaná pitnou vodou z obecného vodovodu, vo vlastníctve Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti a.s. Veolia, táto spoločnosť prevádzkuje v celej miere miestny obecný vodovod. Hydrogeologické pomery v obci Vinica sú jednoduché. Obec sa nachádza nad eróznou bázou. Podzemná voda pri geologickom prieskume nebola zistená. Problémom môžu byť povrchové vody v čase intenzívnych zrážok.

2.1.7.4 Pôda

Z pôdnych typov prevládajú nivné pôdy glejové a hnedé pôdy nenasýtené (kyslé), z pôdnych druhov prevládajú hlinité a ílovito-hlinité pôdy. Pôdy sú slabo vápenaté, pôdna reakcia sa pohybuje od 4,8 do 7,3. Obsah humusu je nízky, miestami stredný. Obsah draslíka je stredný až dobrý, obsah fosforu je stredný až vysoký a obsah horčíka je dobrý až vysoký. Pôdy v záujmovej oblasti majú strednú priepustnosť, strednú až veľkú retenčnú schopnosť a prevažne mierne vlhký režim. Podľa zrnitostného zloženia ide o pôdy hlinito-piesčité, hlinité a ílovito-hlinité, neskeletnaté až slabo kamenité (0 - 20 %). V predmetnom území sa nachádzajú pôdy so strednou bonitou. Náchylnosť pôd ku chemickej degradácii súvisí predovšetkým s obsahom uhličitanov v pôdach, ako aj s rôznymi pôdnymi druhmi. Pôdy sa vyznačujú neutrálnou až veľmi silno kyslou reakciou, podľa náchylnosti na acidifikáciu ide na väčšine územia o pôdy stredne náchylné na acidifikáciu, na aluviálnych náplavoch sú pôdy náchylné na acidifikáciu. Najčastejšie zastúpenými pôdnymi druhmi sú pôdy hlinité a ílovito hlinité.

2.1.7.5 Ovzdušie

V obci sa nenachádza žiadny výrazný zdroj znečisťovania ovzdušia a zvýšeného hluku, ktorý by závažným spôsobom znečisťoval, resp. negatívne ovplyvňoval prostredie. Jediným výraznejším problémom je zápach produkovaný miestnou mraziarňou, ktorá do svojej záchytnej nádrže vypúšťa vodu použitú na umývanie spracovanej zeleniny spolu s časťami zeleniny, ktoré následne prechádzajú hnilobným procesom a takto vzniknuté výpary počas sezóny (máj až september) výrazne znepríjemňujú život obyvateľom okolitých domov. Aktuálne sa rieši v spolupráci s majiteľmi mraziarní vypracovanie akčného plánu na odstránenie tohto nežiadúceho stavu. Miestne zdroje znečistenia ovzdušia sú bezvýznamné. Najväčším zdrojom hluku je verejná doprava na území obce, nakoľko cez obec vedie št. cesta č. 2593 a 2566 s podpriemernou frekvenciu dopravy smerom na obec Hrušov.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

2.1.7.6 Odpadové hospodárstvo

Kľúčovým predpisom v odpadovom hospodárstve je Zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch v znení nesk. predpisov. Zákon definuje náležitosti programov odpadového hospodárstva, pôsobnosť orgánov štátnej správy, povinnosti právnických a fyzických osôb, náležitosti nakladania s odpadom, recyklačný fond a i. V obci je zavedený jednotný systém nakladania s odpadmi. Vyprodukované odpady z obce sa zneškodňujú odvozom na riadenú skládku odpadu vo Veľkom Krtíši spoločnosťou Marius Pedersen, a.s.

V obci je zavedený separovaný zber druhotných surovín. Dochádza k zberu okrem komunálneho aj triedeného odpadu (plasty, tetrapacky, obaly z kovov a papier) priamo v domácnosti. Ide o zber do vriec, ktorých vývoz zabezpečuje taktiež spoločnosť Marius Pedersen, a.s. Harmonogram vývozov komunálneho aj triedeného odpadu je vždy komunikovaný občanom a zverejnený aj na webovej stránke obce. V obci sa ďalej separuje textil, ktorý sa niekoľko krát ročne odváža spoločnosťou HUMANA pre charitatívne organizácie.

Obrázok 36 Zberný dvor

V roku 2021 prebehla výstavba Zberného dvora, ktorá bola uvedená do prevádzky v máji 2022. Výstavbou došlo k využitiu plochy, nachádzajúcej sa v blízkosti obecného úradu. Vybudovali sa spevnené manipulačné plochy v areáli a napojenie týchto plôch na štátnu cestu, oplotenie areálu, krytý sklad a kontajnerová vrátnica. Súčasťou je aj mostová váha pre presnú evidenciu odpadov. Sú tu umiestnené zberné nádoby na vybrané triedy odpadu, ako drobný stavebný odpad, biologický rozložiteľný odpad a objemný odpad. Zberný dvor je určený na bezplatné legálne dočasné uloženie niektorých zložiek komunálneho odpadu vznikajúceho na území obce z domácností pre fyzické osoby a občanov s trvalý a prechodným pobytom v obci a pre občanov, ktorí vlastnia nehnuteľnosť v obci a majú riadne uhradený poplatok za vývoz a zneškodnenie komunálneho odpadu. Zber je organizovaný prostredníctvom priameho zberu od fyzických osôb, obyvateľov obce. Na zbernom dvore je možné odovzdať a zhromažďovať druhy odpadov, ktoré sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

Tabuľka 11 Zoznam druhov odpadov

Katalógové číslo odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória odpadu
20 01 01	Papier a lepenka	**O**
20 01 02	Sklo	**O**
20 01 03	Viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky)	**O**
20 01 25	Jedlé oleje a tuky	**O**
20 01 23	Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	**N**
20 01 35	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, obsahujúce nebezpečné časti	**N**
20 01 36	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	**O**
20 01 39	Plasty	**O**
20 01 40	Kovy	**O**
20 02 01	Biologicky rozložiteľný odpad (pozn. len zo záhrad, parkov vrátane odpadu z cintorínov	**O**
20 03 07	Objemný odpad	**O**
20 03 08	Drobný stavebný odpad	**O**
16 01 03	Opotrebované pneumatiky	**O**

Zdroj: OcÚ, vlastné spracovanie

2.2 Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie z pohľadu obce je formované na troch úrovniach:

1. európska legislatíva a stratégie,
2. štátna legislatíva a opatrenia vlády SR,
3. regionálne stratégie Vyššieho územného celku.

Dňa 18. júla 2022 bola v Bruseli podpísaná schválená Partnerská dohoda SR na roky 2021 – 2027. Ide o kľúčový dokument, ktorý určuje, ako sa budú čerpať eurofondy v novom programovacom období. SR sa na základe skúseností s implementáciou programového obdobia 2014 – 2020 rozhodla pre jeden Program Slovensko, ktorý zastrešuje štyri fondy politiky súdržnosti 2021 – 2027 (EFRR – v rámci cieľa Investovanie pre rast a zamestnanosť, ESF+, KF a FST). Dôvodom pre túto reformu je neefektívna implementácia programového obdobia 2014 – 2020. Prostredníctvom jedného Programu Slovensko sa očakávajú úspory z rozsahu a zníženie administratívnej záťaže prijímateľov. Jeden program umožňuje jednoduchšie reagovať na aktuálne geopolitické, ekonomické a sociálne výzvy a súčasne vytvára predpoklady pre kombináciu investícií z rôznych fondov a cieľov politiky (napr. formou integrovaných výziev).

Partnerská dohoda SR je veľkou reformou v riadení eurofondov**.** Operačný program Slovensko je súčasťou tejto reformy. Dokument určuje podrobne oblasti, kam bude Slovensko nové eurofondy investovať. Program Slovensko nahradí doterajších šesť operačných programov. Jeden program a jedny pravidlá prinesú lepší manažment, zrýchlenie procesu čerpania eurofondov a transparentnosť.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia
Európsky sociálny fond

Vďaka zásadnej reforme sa celý systém sprehľadní, zjednoduší a zrýchli tak, aby sa peniaze dostali čím skôr do regiónov, tam kde ich ľudia najviac potrebujú. Najväčšia časť investícií bude smerovať na zelené a klimatické ciele, vrátane zvýšenia energetickej bezpečnosti Slovenska. Dôležitá časť zdrojov bude ďalej smerovať na vedu, výskum, podporu inovácií, keďže len inovácie zabezpečia kvalitnejšie pracovné miesta a lepšie platy pre ľudí na Slovensku. Investície z nových eurofondov pokryjú tiež obrovské investičné dlhy z minulosti, ako sú napríklad vodovody či budovanie kanalizácií. Druhý najvyšší objem investícii pôjde do sociálnej oblasti a na vzdelávanie, ktoré je kľúčom k úspechu Slovenska. Takisto sa mení aj prístup k riešeniu problémov marginalizovaných rómskych komunít, pri ktorých sa na rozdiel od minulosti investície sústredia na integrované projekty, ktoré by mali priniesť viditeľné a konkrétne výsledky.

Na druhej, štátnej úrovni je okrem platnej legislatívy (napr. v oblasti regionálneho rozvoja, zákon o obecnom zriadení a pod.) určujúca Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030. Vláda SR začiatkom roka 2021 schválila dlhodobú Víziu a stratégiu rozvoja Slovenska do roku 2030 (Slovensko 2030). Vznik dokumentu bol podmienený pristúpením Slovenska k Agende 2030 pre udržateľný rozvoj Organizácie spojených národov. Je to dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja štátu, na ktorú nemá vplyv politický volebný cyklus. Má zlepšiť predvídateľnosť verejných politík, efektívnosť využívania verejných zdrojov i stabilitu podnikateľského prostredia. Slovensko 2030 okrem toho, že je základným implementačným dokumentom Agendy 2030 za Slovenskú republiku, plní tiež úlohu Národnej stratégie regionálneho rozvoja.Obsah a štruktúra stratégie reagujú na hlavné výzvy nielen na národnej úrovni, ale aj v jednotlivých špecifických regiónoch Slovenska. Jadrom Slovensko 2030 sú tri integrované rozvojové programy definujúce priority a ciele pokrývajúce kľúčové oblasti rozvoja: ochranu a rozvoj zdrojov, ich udržateľné využívanie a rozvoj komunít. Sú chápané ako prierezové, integrujúce problematiku rôznych rezortov a rôznych úrovní štátnej správy a územnej samosprávy.

Medzi integrované rozvojové programy patria:

I. Ochrana a rozdvoj zdrojov
II. Udržateľné využívanie zdrojov
III. Rozvoj komunít

V rámci dokumentu boli zadefinované tri priority regionálneho rozvoja:

1. udržateľná konkurencieschopná, environmentálne a inovačne orientovaná ekonomika regiónov,
2. zvýšenie kvality života a využitie prírodného a ľudského kapitálu,
3. harmonizácia regionálneho a územného rozvoja.

Ako kľúčové oblasti výziev a problémov pre národnú stratégiu rozvoja Slovenska boli identifikované nasledujúce oblasti:

- ochrana a rozvoj prírodných zdrojov,
- ochrana a rozvoj ľudských zdrojov,
- ochrana a rozvoj kultúrnych zdrojov,
- rozvoj a transformácia hospodárstva na inovačne orientované hospodárstvo,
- zhodnotenie vnútorných zdrojov a potenciálov regiónov vo výkonných a odolných regionálnych ekonomikách,

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

- environmentálna a sociálna udržateľnosť ekonomiky,
- podmienky pre rozvoj a plnohodnotný život jednotlivca bez ohľadu na jeho sociálnoekonomické zázemie či znevýhodnenie,
- kvalita prostredia pre zdravý a plnohodnotný život jednotlivca a komunít,
- princípy otvoreného vládnutia a ochrany práv občanov,
- efektívnosť a transparentnosť verejnej správy a verejných politík,
- strategické plánovanie a riadenie a efektívnosť riadenia investícií,
- efektívne a udržateľné financovanie rozvoja.

Hlavné disparity BBSK:

1. v poľnohospodárstve:
   nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve, vrátane vytvárania partnerstiev a klastrov so spracovateľským priemyslom, chýbajúci spracovateľský priemysel nadväzujúci na poľnohospodársku produkciu,

2. v priemysle:
   nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily pre ťažiskové odvetvia priemyslu, nevhodná štruktúra učebných odborov pre potreby praxe,

3. v službách:
   podpriemerný podiel služieb na regionálnom HDP,

4. v technickej infraštruktúre:
   nedostatočná infraštruktúra cestovného ruchu a nepostačujúce využitie exitujúcej infraštruktúry cestovného ruchu, nedostatočná sieť cykloturistických trás v napojení na celoslovenskú sieť cyklotrás, značné ekologické zaťaženie krajiny, nedostatočná pozornosť venovaná ekologizácii rozvoja poľnohospodárstva a lesníctva, nedobudovaná nadradená vodovodná sieť v južných okresoch kraja a nízke % napojenie obyvateľstva na ČOV,

5. v sociálnej infraštruktúre:
   vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných na celkovom počte nezamestnaných, nárast počtu obyvateľov, ktorí sú ohrození chudobou a sociálnym vylúčením, a to predovšetkým v južných okresoch, závažné demografické problémy v niektorých oblastiach kraja spôsobené odchodom mladých a vzdelaných ľudí za prácou, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady, odliv obyvateľstva z vidieka.

Hlavné faktory rozvoja BBSK:

1. v pôdohospodárstve:
   dobrý produkčný poľnohospodársky potenciál v oblasti pestovania kultúrnych plodín, ovocinárstvo, špecifické regionálne plodiny, potenciál vzniku spracovateľského potravinárskeho priemyslu, prípadne iných spracovateľských odvetví, ktoré na vstupe využívajú výstupy lokálnej poľnohospodárskej výroby,

2. v priemysle:
   budovanie vedecko-technologických parkov so zameraním na rozhodujúce odvetvia a tradičné odvetvia – hutníctvo ľahkých kovov a strojárstvo a lesníctvo a drevospracujúci priemysel,

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

možnosť rozvoja výroby nových produktov s vyššou pridanou hodnotou na báze obnoviteľných a nerudných surovín, využitie cezhraničnej spolupráce pre rozvoj podnikateľských aktivít,

3. v službách:
   využitie kultúrno-historického potenciálu a prírodného potenciálu na rozvoj cestovného ruchu, vytvorenie oblastných organizácií cestovného ruchu, podpora verejno-súkromných partnerstiev, využitie regionálnych produktov a tradičných receptov,

4. v technickej infraštruktúre:
   budovanie poradenských centier pre rozvoj podnikateľského prostredia, začlenenie sa do medzinárodnej spolupráce a transfer know-how, posilnenie spolupráce medzi vysokými školami a podnikateľským sektorom,

5. v sociálnej infraštruktúre:
   možnosti využitia kombinovanej dopravy; výhodná geografická poloha pre tok tovarov a služieb, polohový potenciál kraja, logistické väzby, prepojenie Budapešť – Krakov, zvýšenie kvality a dostupnosti dopravnej infraštruktúry, podpora zelených investícií, dostatočný potenciál zdrojov vody a vysoká lesnatosť územia, využitie letiska Sliač, ktoré sa využíva aj na nepravidelnú civilnú dopravu, vytvorenie regionálneho systému celoživotného vzdelávania, spolupráca zástupcov zamestnávateľov a zástupcov sektoru školstva pri tvorbe obsahovej štruktúry stredoškolského a vysokoškolského štúdia.

Konkurenčná výhoda BBSK je tvorená najmä jeho prírodným a kultúrnohistorickým bohatstvom, atraktívnou vidieckou krajinou vrátane potenciálu pre rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, strojárskeho priemyslu, spracovania surovín, obnoviteľných zdrojov energie a cestovného ruchu s dôrazom na agroturistiku, kúpeľníctvo a zimné športy.

2.3 Hodnotenie realizovaných aktivít

Obec Vinica aktívne usmerňuje svoj rozvoj na základe programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Územnoplánovacia dokumentácia obce zatiaľ nebola spracovaná. Pôvodný dokument bol spracovaný na obdobie 2016 - 2026. Z hodnotenia plnenia doterajšieho PHSR obce vyplynulo, že rozvojová stratégia obce je v zásade naďalej aktuálna a vyžadovala len aktualizáciu údajov. V uplynulom období boli čiastočne alebo úplne realizované viaceré kľúčové projekty/aktivity, navrhované v doterajšom PHSR. Celková hodnota investícií v rokoch 2016 – 2022 bola v hodnote viac ako 6 mil. EUR. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené aktivity, ktoré boli realizované obcou od roku 2016.

Tabuľka 12 Ex post hodnotenie - zoznam realizovaných a čiastočne realizovaných projektov

Aktivita	Obdobie realizácie	Rozpočet v EUR	Zdroj podpory
Ukončené:			
Verejné priestranstvá v obci Vinica – Námestie hrdinov	2015 - 2017	20 720,65 €	BGA vlastné zdroje
Rekonštrukcia MŠ – malá trieda	2017	89 268,97 €	BGA vlastné zdroje

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

Bytový dom 10 BJ J. Kráľa	2018	614 416,25 €	ŠFRB, MDV SR vlastné zdroje
Multifunkčné ihrisko v obci Vinica	2019	78 499,40 €	ÚV SR vlastné zdroje
Zníženie energetickej náročnosti budovy Administratívno-spoločenského zariadenia v obci Vinica	2019 - 2020	228 242,62 €	SIEA vlastné zdroje
Zníženie energetickej náročnosti Administratívnej budovy	2019 - 2020	146 293,13 €	Environmentálny fond vlastné zdroje
Poskytovanie opatrovateľskej služby v obci Vinica	2019 - 2021	27 749,40 €	MPSVaR SR vlastné zdroje
Podpora spolužitia a multikultúrneho dialógu rôznych komunít v obci Vinica	2020	46 444,80 €	MIRRI vlastné zdroje
Zberný dvor v obci Vinica	2021	285 204,56 €	MŽP SR vlastné zdroje
Rozvoj energetických služieb v obci Vinica	2021	16 528,18 €	SIEA vlastné zdroje
Budovanie bezplatných WiFi sietí na verejných miestach obce Vinica	2021	14 954,40 €	MIRRI vlastné zdroje
Nové knihy pre Obecnú knižnicu vo Vinici	2021	2 000,00 €	FPU
Knižnica v novom šate	2021	11 770,50 €	FPU vlastné zdroje
Oberačkový festival	2021	25 000 €	EACEA
Rekonštrukcia kostola sv. Štefana v obci Vinica – kostolné lavice	2021 - 2022	19 525,00 €	BGA vlastné zdroje
Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice	2021 - 2022	40 870,61 €	MV SR vlastné zdroje
Zabezpečenie efektívneho zberu KO v obci Vinica	2022	49 476,00€	Environmentálny fond vlastné zdroje
Budova školy súp. č. 400 v obci Vinica	2022	212 483,99 €	Environmentálny fond vlastné zdroje
Nákup vozidla spoločnej dopravy osôb pre obec Vinica	2022	44 364,00 €	MAS Hontianske Poiplie vlastné zdroje
Zelené obce Slovenska	2022	13 973,40 €	SAŽP
Asfaltovanie parkoviska pri kultúrnom dome	2022	17 000,00 €	MF SR
Doplnenie knižničného fondu Obecnej knižnice vo Vinici	2022	1 224,92 €	FPU vlastné zdroje
Podpora športovej infraštruktúry v obci Vinica	2022	10 284,12 €	BBSK vlastné zdroje
Letný festival v obci Vinica	2022	3 000,00 €	Kultminor
Rozvoj cezhraničného prírodného dedičstva – Dedičstvo (Nové prvky detského ihriska pri MŠ a náučného chodníka, podujatie)	2022	25 248,53 €	INTERREG vlastné zdroje

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

Oberačkový festival	2022	30 000,00 €	EACEA
Testvér-települési programok és együttműködések (Deň detí 2022)	2022	2 600,00 €	BGA
Vlastné zdroje:			
Obstaranie zariadení – malotraktorov	2016 a 2018	4 790,00 €	vlastné zdroje
Rekonštrukcia miestnej komunikácie – cesty, chodníky, parkoviská	2016 - 2022	30 848,78 €	vlastné zdroje
Rekonštrukcia domu smútku v hornom cintoríne	2018	61 480,19 €	vlastné zdroje
Interaktívna tabuľa ZŠ	2018	1 980,00 €	vlastné zdroje
Kamerový systém športovej budovy	2018	2 607,90 €	vlastné zdroje
Modernizácia verejného osvetlenia v obci Vinica	2019	140 112,00 €	vlastné zdroje
Rekonštrukcia obecného rozhlasu	2016 - 2022	22 743,84 €	vlastné zdroje
Odkúpenie budovy OcÚ	2019 - 2020	21 000,20 €	vlastné zdroje
Rekonštrukcia domu smútku v dolnom cintoríne	2021	12 817,15 €	vlastné zdroje
Rekonštrukcia futbalového ihriska – sociálna budova + elektrifikácia a vodoinštalácia areálu	2021	23 804,00 €	vlastné zdroje
Rekonštrukcia plotu pri futbalovom ihrisku	2022	10 004,56 €	vlastné zdroje
V realizácií:			
Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese VK	2021-prebieha	Plánovaný rozpočet 127 527,75 €	MV SR vlastné zdroje
Obecné nájomné byty v obci Vinica - novostavba	2022-prebieha	Plánovaný rozpočet 1 616 666,85 €	ŠFRB, MDV SR vlastné zdroje
Poskytovanie domácej opatrovateľskej služby v obci Vinica	2022-prebieha	Plánovaný rozpočet 31 280,00 €	MPSVR SR vlastné zdroje
Zvýšenie kapacity MŠ v obci Vinica	2022-prebieha	Plánovaný rozpočet 116 999,53 €	MIRRI vlastné zdroje
Skvalitnenie a rozšírenie kapacity MŠ v obci Vinica	2023-prebieha	Plánovaný rozpočet 35 523,00 €	MAS Hontianske Poiplie vlastné zdroje
Vodozádržné opatrenia v obci Vinica	2023-prebieha	Plánovaný rozpočet 429 687,01 €	MŽP SR vlastné zdroje
Schválené projekty:			
Zníženie energetickej náročnosti budovy OcÚ v obci Vinica	Odhad 2023	Plánovaný rozpočet 821 400,00 €	MŽP SR vlastné zdroje
Zníženie energetickej náročnosti budovy ZŠ v obci Vinica	Odhad 2023	Plánovaný rozpočet 426 142,98 €	Environmentálny fond vlastné zdroje

Zdroj: OcÚ, vlastné spracovanie

2.4 Zhodnotenie súčasného stavu územia

Pri spracovaní analytickej časti PHSR bola použitá metodika zberu celoslovenských a regionálnych štatistických a ostatných dát zverejnených na portáli Štatistického úradu SR, ÚPSVR Veľký Krtíš a dostupných informácií od zamestnancov obce. Získané dáta sú spracované v prehľadných tabuľkách a grafoch, výsledky analýzy sú vysvetlené v textovej časti.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

2.4.1 SWOT analýza

Analýza SWOT je spôsob náhľadu na zistenia sociálno-ekonomickej analýzy v štyroch rôznych kategóriách: silné stránky, slabé stránky, príležitosti a hrozby. Silné a slabé stránky vychádzajú z vnútorných podmienok obce (vnútorné faktory), príležitosti a hrozby sú externé udalosti a trendy, ktoré predstavujú šance alebo prekážky, ktoré ovplyvňujú miestny rozvoj (vonkajšie faktory). Zo silných stránok a príležitostí vyplývajú faktory rozvoja obce. Zo slabých stránok a ohrození vyplývajú kľúčové zápory obce. Na základe faktorov rozvoja a záporov obce je možné navrhnúť programovú štruktúru stratégie rozvoja. SWOT analýza bola spracovaná zo získaných relevantných informácií Obecného úradu Vinica a vlastného zisťovania spracovateľa. Jej definitívna podoba bola spracovaná po konzultácii so starostom obce. V SWOT analýze boli definované silné, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia.

Rozvoj vidieka, poľnohospodársky rozvoj:

Silné stránky: ➢ prírodný potenciál pre poľnohospodárstvo ➢ rozvinutá tradícia poľnohospodárstva ➢ podmienky pre spracovanie poľnohospodárskych produktov ➢ vhodné podmienky pre agroturistiku a vidiecky turizmus ➢ dostatok poľnohospodárskeho odpadu pre druhotné využitie ➢ diverzifikácia poľnohospodárskych činností ako možnosť rozvoja regiónu	**Príležitosti:** ➢ rozvoj agroturistiky ➢ možnosti využitia alternatívnych zdrojov energie ➢ členstvo v EÚ (pohyb pracovnej sily a tovaru) ➢ zainteresovanie mladých ľudí do aktívnych činností ➢ poľnohospodárstvo priateľské k životnému prostrediu ➢ potenciál krajiny pre rozvoj cestovného ruchu (vinohradníctvo – vínna cesta) ➢ alternatívne a ekologické poľnohospodárstvo ➢ poľnohospodárska produkcia (obilniny, repka olejná, kukurica, zelenina, vinič) ako zdroj pre spracovateľský potravinársky priemysel ➢ oprava fasád budov ➢ vydanie publikácie o obci ➢ vybudovanie domova dôchodcov ➢ fungujúce kresťanské spoločenstvo – podujatie
Slabé stránky: ➢ nízka produktivita práce ➢ upadajúca krajinotvorba z poľnohospodárstva ako zdrojov energie ➢ silná závislosť vidieckej populácie na verejnej podpore ➢ absencia alebo zlý stav chodníkov ➢ zlý stav časti miestnych komunikácií	**Ohrozenia:** *Miestne* ➢ sociálne odlúčenie vidieka ➢ slabá podpora malých a stredných podnikateľov ➢ členstvo v EÚ – nerovnomerná dotácia v rámci EÚ (hlavne MSP a poľnohospodári) ➢ nízka kúpyschopnosť obyvateľov ➢ nevysporiadané majetkovo právne vzťahy rastúce ceny vstupov *Regionálne* rast dlhodobo vysokej nezamestnanosti *Národné* ➢ slabá tvorba podnikateľského prostredia ➢ legislatíva/systém finančnej samosprávy ➢ rozpočet štátu a ekonomická situácia ➢ po vstupe do EÚ približovanie k Európskym kvótam

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

Technická infraštruktúra:

Silné stránky	Slabé stránky
➢ potenciál územia pre dobudovanie infraštruktúry (cesty a kanalizácia) ➢ potenciál na podnikanie vo voľných nevyužitých priestoroch a pozemkoch ➢ potenciál na rozvoj agroturistiky – vinice a priľahlé pozemky	➢ chýbajúca technická infraštruktúra (kanalizácia) ➢ nedostatočná internetizácia a informatizácia obce ➢ nevyužité voľné budovy, priestory vhodné na podnikanie
Príležitosti	**Ohrozenia**
➢ dobudovanie verejných priestranstiev a kanalizácie ➢ zlepšiť stavebno-technický stav jestvujúcich komunikáci ➢ pokračujúca internetizácia ➢ zabezpečiť vykurovanie obce s využitím alternatívnych zdrojov energie	➢ spomalenie a častá zmena legislatívneho procesu po parlamentných voľbách

Cestovný ruch a agroturistika:

Silné stránky:	Príležitosti:
➢ prírodný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, vidieckej turistiky a agroturistiky (vínna cesta) ➢ potenciál pre rozvoj sezónneho cestovného ruchu – kúpalisko	➢ potenciál pre rozvoj cestovného ruchu ➢ vybudovanie informačného centra v obci – turistická informačná kancelária ➢ ponuka rôznych produktov cestovného ruchu pre rôzne cieľové skupiny ➢ osveta a výchova obyvateľstva k rozvoju cestovného ruchu ako forme samozamestnania
Slabé stránky:	**Ohrozenia:**
➢ nízky počet podnikateľských subjektov v oblasti cestovného ruchu ➢ slabá výkonnosť miestnych podnikov ➢ nízka diverzifikácia miestnej ekonomiky ➢ nízke príjmy v existujúcich ekonomických sektoroch ➢ nízka kúpyschopnosť obyvateľstva ➢ slabý marketing a propagácia územia ➢ nevyužitý potenciál územia pre rozvoj cestovného ruchu ➢ sezónnosť cestovného ruchu ➢ nedostatočná alebo takmer žiadna ponuka doplnkových služieb cestovného ruchu	➢ málo atraktívny región pre turistov (služby, infraštruktúra) ➢ nezáujem turistov o rekreáciu na Slovensku všeobecne ➢ nezáujem o vidiecku turistiku ➢ slabé jazykové vedomosti poskytovateľov ➢ služieb rastúce ceny vstupov

Demografia obyvateľstva obce:

Silné stránky:	Príležitosti:
➢ vysoká ponuka pomerne lacnej pracovnej sily prevažne v robotníckych a poľnohospodárskych profesiách	➢ predĺženie aktívneho pracovného života ➢ rozvoj sociálneho podnikania ➢ vysoká ponuka lacnej pracovnej sily ➢ rozvoj mimoškolských aktivít mladých ľudí zameraných na nové zručnosti ➢ rozvoj aktivít pre voľný čas ➢ rozvoj aktivít pre voľný čas

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

Slabé stránky:	**Ohrozenia:**
➢ narastajúca migrácia obyvateľov v produktívnom veku za prácou ➢ zhoršuje sa veková skladba obyvateľstva (narastá podiel občanov v dôchodkovom veku) ➢ sociálna situácia v obci ➢ nevyhovujúci vzdelávací systém ➢ ťažko umiestniteľní absolventi stredných škôl ➢ odchod mladých vzdelaných ľudí z vidieka za prácou do zahraničia	➢ starnutie obyvateľstva, zhoršujúca sa sociálna štruktúra obyvateľov, nárast chudoby ➢ postupný zánik pracovných príležitostí pre ľudí s nižším vzdelaním ➢ nepriaznivý zdravotný stav obyvateľstva v dôsledku nepriaznivého demografického vývoja ➢ vývoj hodnôt v spoločnosti – oslabenie tradičnej funkcie rodiny vrátane starostlivosti o seniorov ➢ nepriaznivý demografický vývoj ➢ nízka kvalifikovanosť disponibilnej pracovnej sily ➢ strata pracovných návykov ➢ neochota zapájať sa do vecí verejných ➢ neochota budovať medzisektorovú spoluprácu a partnerstvo

Prírodný potenciál:

Silné stránky:	**Príležitosti:**
➢ prírodné bohatstvo (min. pramene) ➢ vysoká kvalita vzduchu a pôdy ➢ zachovalý a udržiavaný ráz krajiny (vinohrady)	➢ dobudovanie infraštruktúry ➢ výskyt prameňov a iných prírodných zdrojov ➢ alternatívne zdroje energie ➢ spracovanie druhotných surovín ➢ súťaže v obnove a skrášľovaní okolia obce
Slabé stránky:	**Ohrozenia:**
➢ skončenie prevádzkovania kúpaliska ➢ slabé environmentálne povedomie obyvateľov ➢ nedobudovaná technická infraštruktúra – kanalizácia ➢ čierne skládky v katastrálnom území obce	➢ nedoriešený prechod kompetencií na samosprávu ➢ nízka informovanosť a angažovanosť občanov ➢ neriešenie súčasných ekologických záťaží ➢ zmena klímy ➢ nedobudovanie technickej infraštruktúry ➢ ľahostajnosť občanov k životnému prostrediu

Kultúrny a etnografický potenciál, resp. potenciál miestnej histórie:

Silné stránky:	**Príležitosti:**
➢ historické dedičstvo (kostol, kaštieľ) ➢ zaujímavé prvky drobnej architektúry, napr. kríže, kaplnky, ľudové domy	➢ využitie prírodného a kultúrno-historického potenciálu pre rozvoj územia ➢ zazelenenie nevyužívaných plôch ➢ obnova tradičných remesiel v rámci rozvoja cestovného ruchu
Slabé stránky:	**Ohrozenia:**
➢ nevhodné riešenie okolia autobusových zastávok a prvkov drobnej obecnej architektúry ➢ nedostatočná starostlivosť o zeleň ➢ nedostatočná starostlivosť o verejné priestory ➢ nevhodný výber rastlinných druhov ➢ zanikanie ľudových remesiel	➢ vymieranie nositeľov ľudových tradícií ➢ nezáujem mládeže ➢ neznalosť obyvateľov o historických hodnotách ľudovej architektúry ➢ zánik tradičnej kultúry a remesiel

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

Ľudské zdroje, trh práce, zamestnanosť:

Silné stránky:	Príležitosti:
➢ ľudský potenciál ➢ dostatok voľnej pracovnej sily ➢ vhodný potenciál pre vytváranie pracovných miest v oblasti vidieckej turistiky a CR ➢ pracovná sila so zručnosťami v oblasti poľnohospodárstva ➢ tradície v poľnohospodárskej výrobe, kvalifikované sily v týchto oblastiach ➢ terénna opatrovateľská služba a rozvoz jedál	➢ nadviazanie na úspešné projekty v regióne aj mimo neho ➢ dobudovanie služieb a sociálnej infraštruktúry ➢ zabezpečenie ďalších sociálnych programov (kluby, nové zdravotné stredisko) ➢ samozamestnanie v poľnohospodárskej oblasti a v oblasti cestovného ruchu
Slabé stránky:	**Ohrozenia:**
➢ odchod mladých vzdelaných ľudí z vidieka ➢ slabá spolupráca medzi podnikateľskými subjektmi ➢ nedostatok sociálnych služieb ➢ čierna práca ➢ zlá vzdelanostná štruktúra ➢ občianska neuvedomelosť a apatia mladých ➢ dlhodobá nezamestnanosť ➢ nízka kapacita a záujem potenciálnych užívateľov uchádzať sa o fondy EÚ, bankové a iné zdroje ➢ starnutie populácie a stagnácia demografického vývoja ➢ chýbajúce nové zručnosti, hlavne jazyková znalosť, podnikateľské zručnosti a pod.	➢ nedostatok vlastných zdrojov na spolufinancovanie veľkých projektov ➢ nekvalifikovaná pracovná sila ➢ prehlbovanie apatie v ľuďoch a závisť ľudí ➢ obmedzený prístup k vzdelávaniu na vidieku ➢ školský systém produkujúci nezamestnaných ➢ strata motivácie, národnej hrdosti a povedomia

Súhrn sektorových analýz:

Silné stránky:	Príležitosti:
➢ veľmi dobré podmienky pre rozvoj poľnohospodárskej výroby ➢ prírodný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu (kúpalisko, vínna cesta) ➢ vysoká ponuka pomerne lacnej pracovnej sily prevažne v robotníckych a poľnohospodárskych profesiách ➢ voľné priestory vhodné na rozvoj podnikania, cestovného ruchu a sociálnych služieb	➢ možnosť rozvoja tradičných a netradičných foriem poľnohospodárstva ➢ možnosť vytvorenia produkčnej zóny (poľnohospodársky inkubátor) ➢ využitie územia pre rozvoj vidieckej turistiky a cestovného ruchu ➢ spolupráca s BBSK a Leader MAS ➢ voľná pracovná sila ➢ partnerstvá existujúce a tvoriace sa ➢ reforma verejnej správy ➢ možnosti samosprávy (informácie, kompetencie) ➢ nadviazanie na úspešné projekty v regióne aj mimo neho
Slabé stránky:	**Ohrozenia:**
➢ zvyšujúca sa migrácia obyvateľov vzdelaných a v produktívnom veku ➢ zhoršuje sa veková skladba obyvateľstva (narastá podiel občanov v dôchodkovom veku) ➢ strata pracovných návykov u dlhodobo nezamestnaných ➢ nízka schopnosť čerpať štrukturálne fondy EÚ ➢ prenos kompetencií na samosprávu bez finančného krytia	➢ nesolventnosť obyvateľstva na vidieku ➢ daňové zaťaženie, tvorba rozpočtu ➢ konzervatívnosť obyvateľstva ➢ odchod mladých a vzdelaných ľudí z obce ➢ nízka informovanosť na vidieku ➢ informačná izolácia obce ➢ nevysporiadané vlastnícke vzťahy ➢ nejasné podmienky a meniace sa pravidlá v programoch EÚ

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

➢ u dlhodobo nezamestnaných je vysoký podiel ľudí bez vzdelania, príp. so základným vzdelaním a vyučením ➢ nízka úroveň znalosti svetových jazykov u strednej a staršej generácie ➢ slabý marketing územia ➢ neefektívna sociálna politika štátu	➢ administratívna náročnosť prípravy a realizácie projektov ➢ nepružná legislatíva, absencia zákonov ➢ nesystémový prístup k poľnohospodárstvu ➢ zmena vlády

Ochrana životného prostredia a odpadové hospodárstvo:

Silné stránky:	**Príležitosti:**
➢ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO ➢ zabezpečený odvoz TKO ➢ realizovaný separovaný zber ➢ existencia vhodných plôch vo vlastníctve obce ➢ zberný dvor pre separovaný zber a drobný stavebný odpad	➢ výstavba obecného kompostoviska ➢ výstavba kanalizačnej siete ➢ zabezpečiť efektívny separovaní zber v celej obci ➢ dôsledné plnenie cieľov v oblasti odpad. hospodárstva ➢ možnosti získania finančných zdrojov z fondov EÚ
Slabé stránky:	**Ohrozenia:**
➢ existencia čiernych skládok ➢ nedostatok smetných košov na verejných priestranstvách ➢ nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP ➢ nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP ➢ nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov ➢ do separovaného zberu nie sú dostatočne zapojené domácnosti ➢ absencia obecného kompostoviska ➢ absencia splaškovej kanalizačnej siete ➢ nedostatok nádob na separovaný zber	➢ ohrozená kvalita pitných a povrch. vôd ➢ zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva ➢ nízka informovanosť obyvateľstva ➢ administratívna náročnosť prípravy a realizácie projektov ➢ zníženie biodiverzity ➢ nedostatočná disciplína pri nakladaní s odpadmi ➢ neriešenie problému existujúcich čiernych skládok

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Banskobystrickom kraji. Odporúča sa využitie stratégie WO a WT – prekonať slabiny využitím príležitosti a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

Zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné problémy obce:

- nevyhovujúci stav technickej infraštruktúry: je potrebné vybudovať kanalizáciu a obec by zároveň mala pripraviť plán dobudovania miestnych ciest a chodníkov, zatrávnených plôch a pod.
- nevyhovujúci stav sociálnej infraštruktúry: je potrebné dobudovať sieť sociálnych služieb v obci vzhľadom na demografický vývoj
- nevyhovujúci stav občianskej vybavenosti: nedostatok bytov pre mladé rodiny, v tejto oblasti je v možnostiach obce iba vytvoriť podmienky pre nápravu tohto stavu nedostatok zdrojov na ekologizáciu územia, ochranu životného prostredia a preventívne opatrenia na opakovaný výskyt divokých skládok a porušovanie príslušných predpisov.

Na základe SWOT analýzy (silných stránok a príležitostí) boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce:

- zlepšiť technickú infraštruktúru,

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

- podporovať rozvoj obchodu a služieb v obci,
- rozvíjať kvalitné sociálne služby,
- podporovať kultúrne a športové aktivity v obci,
- zvyšovať environmentálne povedomie občanov – informácie o spracovaní biologického odpadu, t.j. kompostovanie,
- podporovať ekologizáciu územia a ochranu životného prostredia,
- využívať prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie na realizáciu investičných a neinvestičných projektov,
- využívať spoluprácu na úrovni Leader MAS za účelom zvýšenia propagácie a podpory,
- cestovného ruchu, kultúry a športu – napríklad formou budovania cyklotrás, turistických chodníkov a náučných chodníkov, organizovania regionálnych kultúrnych a gastronomických podujatí.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia
Európsky sociálny fond

3 Strategická časť

Cieľom PHSR je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a je v súlade so strategickými cieľmi a prioritami štátu, vyššieho územného celku, záujmami ochrany historického a kultúrneho dedičstva. Plán je otvorený dokument, ktorý by sa mal pravidelne písomne dopĺňať a aktualizovať, podľa vopred stanovených pravidiel, potrieb obyvateľov obce, jeho návštevníkov a potenciálnych investorov, s cieľom v maximálnej možnej miere zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce a uspokojiť ich potreby a požiadavky.

PHSR obce je základným nástrojom obce, ktorý určuje smer jej napredovania, pre plnenie strednodobých a dlhodobých cieľov, ktoré umožnia vytvárať spoločný produkt, poskytujúci kvalitné podmienky pre život všetkých jej občanov a návštevníkov. Tento strategický dokument posilní regionálny rozvoj tým, že stanoví postupy podporujúce miestne iniciatívy. Zároveň pomôže zvýšiť absorpčnú kapacitu regiónu pomocou podpory aktivít regionálnych a lokálnych rozvojových organizácií a podporou prípravy strategicky významných projektov.

Vízia:
Zástupcovia obce Vinica si vytvorili nasledovnú víziu rozvoja svojej obce v horizonte 4 rokov:

- obyvatelia obce majú svoje zamestnanie a len málo z nich odchádza z obce za prácou,
- obyvatelia obce, ktorí môžu pracovať, pracujú, sú spokojní, lebo vedia zabezpečiť svoje rodiny a nemajú problém s financiami – všetci majú sociálnu istotu,
- obec využíva svoj potenciál pre zabezpečenie svojho rozvoja,
- obec má dobudovanú kompletnú infraštruktúru – kanalizácia, cesty, chodníky, parkoviská,
- ulice v obci sú upravené a čisté, vhodne udržiavané a na každej z nich sú pravidelne rozmiestnené odpadkové koše,
- v obci je vybudovaný športový areál s možnosťami športového vyžitia,
- občania obce sú zjednotení v základných názoroch na život a akékoľvek problémy sa riešia diskusiou a zaujímajú sa o dianie v obci,
- obec má kompletne vybavenú inžiniersku sieť vrátane počítačov a verejne prístupného miesta na internet,
- obec prosperuje, je sebestačná a rozvíja možnosti cestovného ruchu a podnikateľských aktivít.

„OBEC VINICA CHCE BYŤ DOMOVOM SPOKOJNÝCH OBČANOV“

Chceme, aby obec Vinica v roku 2030 bola konkurencieschopná, príťažlivá a perspektívna obec so zvyšujúcou sa kvalitou života pre všetkých jej obyvateľov vo všetkých oblastiach, využívajúca všetky zdroje pre tvorbu nových hodnôt v súlade s ochranou životného prostredia a udržateľným využívaním kultúrneho, historického a prírodného dedičstva.

V obci Vinica sa úspešne rozvíja malé a stredné podnikanie v oblasti služieb aj výroby a tým sú vytvorené podmienky pre zamestnanie miestnych obyvateľov. Základným zdrojom príjmov je

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

rozvinutý cestovný ruch s ponukou atraktivít kúpaliska a vínnych domčekov s konkrétnymi produktmi cestovného ruchu. Občania obce majú prístup na internet a využívajú moderné technológie v každodennom živote. Ľudia sú so životom v obci spokojní, majú prácu a obec im prostredníctvom vybudovanej a zrekonštruovanej infraštruktúry – základnej, sociálne, environmentálnej a kultúrnej ponúka kultúrne, spoločenské a športové vyžitie.

Stanovenie cieľov:
Obec Vinica so svojim územím a obyvateľstvom v rámci regiónu vytvára priestor, ktorý má nezastupiteľný spoločenský, prírodný, ekologický a hospodársky význam. Program je založený na uvedomení si historických tradícií súčasných hodnôt, jedinečných daností s predpokladom v úspešnosť budúceho rozvoja.

Zmyslom tvorby predloženej stratégie je vytvoriť východiskové podmienky k podmieneniu podpory obyvateľov a samosprávy k tomu, aby sa vlastnými silami snažili o zvýšenie kvality života na základe harmonického rozvoja daností obce. Formulovanie stratégie obce vychádza z analýzy jej hlavných problémov, zisťovania ich príčin a hľadanie riešení na základy analýzy potenciálnych možností pre rozvoj, ako aj stanovených predpokladov a podmienok reálnosti splnenia definovaných cieľov. Stratégia je stanovená strategickými cieľmi. Strategické ciele predstavujú pohľad do budúcna. Je potrebné počítať s jeho pravidelnou aktualizáciou.

Program rozvoja obce vytvára spoločnú stratégiu samosprávy, partnerov a obyvateľov s cieľom riešenia problémov obce. Na báze rozvoja obce možno:
- vytvoriť platformu partnerstiev,
- formulovať stratégiu rozvoja, jej krátkodobé a dlhodobé ciele,
- ich zabezpečenie formou konkrétnych prostriedkov,
- zabezpečiť kvalitné riadenie procesu rozvoja.

Vízia obce definovaná špecifickými cieľmi je základným východiskom ktorý deklaruje:
- na akej úrovni je obec v súčasnosti,
- kde by realizácia špecifických cieľov v danom časovom horizonte mala dospieť,
- aké opatrenia si stanovuje,
- na ktoré problémové okruhy je stratégia zameraná,
- ako ich chce dosiahnuť.

Realizácia stratégie formulovaná strategickými cieľmi je naplňovaná konkrétnymi projektmi. Hospodársky a sociálny rozvoj je závislý od riešenia všetkých súvislostí a nadväznosti s využitím všetkých výhod územia. Preto jednotlivé projekty musia zabezpečovať rozvoj v rôznych oblastiach činností.

Strategický cieľ:
Na základe analýzy problémov v obci Vinica bol stanovený nasledovný strategický cieľ „**Zlepšenie sociálnych a ekonomických podmienok života v obci Vinica a zabezpečiť jej trvalo udržateľný rozvoj obce**“

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

Tabuľka 13 Strategické ciele obce Vinica

Prioritné oblasti stratégie		
PO 01	**PO 02**	**PO 03**
Sociálna oblasť	**Ekonomická oblasť**	**Environmentálna oblasť**
Ciele prioritných oblastí		
Cieľom je starostlivosť o občanov a zvýšenie kvality života v obci	Cieľom je skvalitňovanie verejnej správy a služby občanom	Cieľom je ochrana a tvorba životného prostredia
Opatrenia v rámci prioritných oblastí		
1.1. Športová infraštruktúra	2.1. Zvyšovanie kvality verejných služieb samosprávy	3.1. Environmentálna infraštruktúra
1.2. Kultúrna infraštruktúra	2.2. Technická infraštruktúra	3.2. Odpadové hospodárstvo
1.3. Sociálna infraštruktúra	2.3. Dopravná infraštruktúra	3.3. Protipovodňová ochrana
	2.4. Cestovný ruch	3.4. Ochrana ovzdušia
	2.5. Podpora a rozvoj spolupráce	

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 14 Opatrenia obce Vinica

Prioritné oblasti stratégie		
PO 01	**PO 02**	**PO 03**
Sociálna oblasť	**Ekonomická oblasť**	**Environmentálna oblasť**
Opatrenia v rámci prioritných oblastí		
1.1. Športová infraštruktúra	**2.1. Zvyšovanie kvality verejných služieb samosprávy**	**3.1. Environmentálna infraštruktúra**
1.1.1. Budovanie a rekonštrukcia športových zariadení vrátane vybavenia	2.1.1. Rozvoj ľudských zdrojov (vzdelávanie a zvyšovanie zručností pracovníkov a pod.)	3.1.1. Rekonštrukcia a údržba obecného vodovodu
1.1.2. Podpora športových aktivít v obci	2.1.2. Informatizácia a modernizácia verejnej správy (elektronizácia služieb a pod.)	3.1.2. Vybudovanie kanalizačnej siete
		3.1.3 Údržba a modernizácia ČOV
		3.1.4 Environmentálne vzdelávanie
1.2. Kultúrna infraštruktúra	**2.2. Technická infraštruktúra**	**3.2. Odpadové hospodárstvo**
1.2.1. Rekonštrukcia kultúrneho zariadenia vrátane vnútorného vybavenia	2.2.1. Rekonštrukcia a dobudovanie miestneho rozhlasu	3.2.1. Vybudovanie obecnej kompostárne
1.2.2. Podpora kultúrnych podujatí a aktivít v obci	2.2.2 Rekonštrukcia a dobudovanie verejného osvetlenia	3.2.2. Doplnenie materiálno-technického vybavenia

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

		separovaného zberu
	2.2.3 Úprava verejného priestranstva	
	2.2.4. Budovanie kamerového systému	
	2.2.5. Vypracovanie projektových dokumentácií a územného plánu obce	
1.3. Sociálna infraštruktúra	**2.3. Dopravná infraštruktúra**	**3.3. Protipovodňová ochrana**
1.3.1.. Rozvoj sociálnych služieb a zvyšovanie ich kvality	2.3.1. Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií	3.3.1 Budovanie vodozádržných opatrení
1.3.2. Pokračovanie vo výstavbe nájomných bytov	2.3.2. Rekonštrukcia a výstavba obecných chodníkov	3.3.2. Úprava a údržba miestneho potoka
1.3.3. Rekonštrukcia a modernizácia majetku obce – budovy, stroje, zariadenia a pod.		
1.3.4. Rekonštrukcia a údržba cintorínov (dom smútku, oplotenie a pod.)		
	2.4. Cestovný ruch	**3.4. Ochrana ovzdušia**
	2.4.1. Budovanie náučného chodníka	3.4.1. Podpora biodiverzity prvkami zelenej infraštruktúry
	2.4.2. Zavedenie informačných, náučných a orientačných tabúľ	3.4.2. Využívanie obnoviteľných zdrojov energie
	2.4.3. Budovanie nových prvkov cestovného ruchu	
	2.5. Podpora a rozvoj spolupráce	
	2.5.1. Podpora spolupráce s podnikateľmi	
	2.5.2. Rozvoj partnerstiev obcí	
	2.5.3. Podpora cezhraničnej spolupráce	

Zdroj: vlastné spracovanie

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

4 Programová časť

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä zoznam opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Programová časť PHSR na roky 2022 – 2030 obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej politike na úroveň projektov a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami aktivít samosprávy vykonávaných mimo bežnú činnosť a smerujúcich k plneniu strategického cieľa rozvoja obce na roky 2022 – 2030. Strategickým cieľom rozvoja obce na roky 2022- 2030 je vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jej konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja. Programová časť PHSR obce obsahuje celkový prehľad projektov v jednotlivých oblastiach stratégie a základný návrh ukazovateľov pre hodnotenie programu rozvoja.

4.1 Akčný plán obce Vinica

PHSR obce obsahuje okrem úvodnej časti tri základné časti:

- analytickú časť (pozostáva zo situačnej analýzy a analýzy SWOT) ,
- strategickú časť (pozostáva z formulovania vízie, strategických a špecifických cieľov a opatrení),
- implementačnú časť (pozostáva z akčného plánu s časovým harmonogramom a návrhom finančného a organizačného zabezpečenia).

Zákon o podpore regionálneho rozvoja vyžaduje, aby PHSR obce obsahoval aj návrh jeho finančného a administratívneho zabezpečenia. Implementačná časť PHSR by teda mala poskytnúť odpoveď na otázku, ako obec zabezpečí realizáciu svojej vízie, strategických a špecifických cieľov a rozvojových priorít. Akčný plán je podkladom k územnému priemetu jednotlivých konkrétnych projektových zámerov. Je to časť, ktorá pretvorí ciele a opatrenia na konkrétne výstupy investičného a neinvestičného charakteru. Je to plán, ktorý definuje prvé kroky pri plnení PHSR obce s ohľadom na jej momentálne finančné, personálne a technické kapacity a naliehavosť navrhnutých aktivít. Ide preto o akýsi doplnok k PHSR, ktorý je potrebné aktualizovať. Jeho plnenie by mal zabezpečovať koordinačný tím, prípadne vytvorené pracovné skupiny.

V rámci špecifikovaných strategických cieľov bude nevyhnutné:

- zabezpečiť vypracovanie PD a vydanie stavebných povolení pre akcie investičného charakteru,
- vysporiadať majetkovo-právne vzťahy k budúcim investičným akciám,
- zabezpečiť investora pre veľké investičné akcie,
- spolupracovať v rámci mikroregiónu s ďalšími obcami,
- vykonať prieskum záujmu občanov o podnikanie,
- pripraviť program na realizáciu vzdelávacieho, prípadne rekvalifikačného procesu jednotlivých občanov,
- aktivizovať miestne obyvateľstvo k podnikaniu,
- podporovať všetky jestvujúce podnikateľské aktivity v obci s cieľom zachovania a tvorby nových pracovných miest,

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

- pripraviť program na realizáciu vzdelávacieho, prípadne rekvalifikačného procesu jednotlivých občanov,
- aktivizovať miestne obyvateľstvo,
- zapojiť učiteľov ZŠ a školskú mládež ako i rodičov do spolupráce s obcou.

4.2 Realizačná časť

Realizačná časť PHSR nadväzuje na programovú časť vo väzbe na program a navrhnuté ukazovatele. Realizačná časť obsahuje najmä východiská, popis organizačného zabezpečenia, popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám, popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce. Na realizáciu projektov, ako aj mnohých aktivít sú potrebné finančné prostriedky. Aktivity, na ktoré nie sú potrebné financie, treba vyšpecifikovať a tie sa môžu realizovať ako prvé, pokiaľ sa neviažu na iné dôležitejšie aktivity. Financie na realizáciu projektov obyčajne nie sú k dispozícii v plnej výške rozpočtu projektu. Preto tieto finančné prostriedky treba hľadať a vyskladať z rôznych zdrojov.

Realizačná časť sa venuje postupom organizačno-inštitucionálneho zabezpečenia plnenia programu rozvoja obce, systému monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovených cieľov, vecnému a časovému harmonogramu realizácie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vinica je dokument koncepčného rozvoja územia. V dokumente boli na základe spracovania špecifických daností a podmienok rozvoja v podobe SWOT analýzy stanovené prioritné oblasti rozvoja s vlastnou strategickou víziou. Predpokladaný termín realizácie opatrení a aktivít sa odhaduje na roky 2022 - 2030 v závislosti od vyhlásených výziev v rámci podávania jednotlivých projektov.

4.2.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Vypracovaním Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vinica plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky – princíp programovania. Implementácia jednotlivých projektov si vyžaduje konkrétnych ľudí, ktorí budú viesť projekt od začiatku do konca. Projekty možno uskutočňovať vlastnými silami obce alebo za pomoci externistov. Práve prepojenie interných a externých nositeľov projektov urýchli proces realizácie stratégie, resp. môže prebiehať paralelne realizácia viacerých projektov naraz. Obec má reálne skúsenosti s realizáciou investičných a neinvestičných projektov na podporu regionálneho rozvoja z vlastných zdrojov. Realizácie projektov vyprofilovali medzi pracovníkmi obce odborne zdatný projektový tím, postačujúci pre úspešné riadenie projektov v budúcnosti.

Realizácia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je činnosťou samosprávy obce a obec ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta). Najvyšším orgánom obce je obecné zastupiteľstvo. Vo vzťahu k realizácii PHSR zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PHSR a taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. Obecné zastupiteľstvo rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu, vo svojich uzneseniach týkajúcich sa

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

hodnotenia PHSR.
Najvyšším výkonným orgánom obce a jej predstaviteľom je starosta obce. Vo vzťahu k realizácii PHSR starosta riadi proces realizácie, na programovej úrovni podpisuje uznesenie obecného zastupiteľstva o strategickej časti dokumentu, schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (riadiace orgány jednotlivých operačných programov, dodávatelia, fondy a iné). Organizačne a administratívne zabezpečuje veci zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom obecný úrad.

4.2.2 Monitorovanie a hodnotenie

Proces monitorovania PHSR sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenie jeho platnosti a to na úrovni projektov (základným prvkom monitorovania je projekt, na úrovni programu sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za príslušný rok). Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú údaje z plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov.

Monitorovanie plnenia PHSR bude stálym procesom zameraným na sledovanie zmien prostredníctvom navrhnutých opatrení, ktoré sa vzťahujú na jednotlivé projekty, ukazujú stav implementácie výstupov a poukazujú na dosiahnutý vývoj. Cieľom monitorovania nebude len porovnanie dosiahnutého stavu s plánovaným stavom, ale aj celkový priebeh napĺňania stanoveného časového harmonogramu a zadefinovaných výstupov. Budú sa získavať informácie o skutočnom plnení opatrení a spôsobe realizácie, následne budú definované a prijaté korekčné opatrenia.

4.2.3 Komunikačný plán

Zabezpečenie realizácie PHSR je dosahované koordinovaným prístupom a spoluprácou so všetkými partnermi a aktérmi regionálneho rozvoja na území obce. Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHSR v rámci informovanosti a publicity (pri projektoch financovaných z EŠIF a dotačných titulov) alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov.

Komunikačnú stratégiu obce vo vzťahu k PHSR nie je účelné vyčleniť z celkovej komunikačnej stratégie obce, ktorá sa uskutočňuje vo vzťahu k jeho obyvateľom ako hlavnej cieľovej skupine. Hlavným cieľom komunikačnej stratégie je komunikácia s občanmi a dosiahnutie stavu, aby bol každý občan o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho z PHSR a jeho realizácie vyplynú, informovaný včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou. Podstatný a hlavný nástroj komunikácie obce je webová stránka obce so sprievodnými komunikačnými kanálmi: informačná tabuľa, rozhlas. Komunikačná stratégia vo vzťahu k PHSR v obci prebieha kontinuálne od konca apríla 2016 počas celého programového obdobia 2016-2030. Komunikácia so zamestnancami je súčasťou ich bežnej činnosti a nepotrebuje žiadne mimoriadne opatrenia.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

5 Finančná časť

Uskutočnenie aktivít predpokladá určité finančné a administratívne zabezpečenie. Finančný plán predstavuje východiská pre financovanie PHRSR obce Vinica na roky 2022 - 2030. Východiskami pre stanovenie finančného rámca PHRSR sú indikatívne finančné požiadavky pre realizáciu konkrétnych projektov. Podrobnejšie informácie o finančnom zabezpečení realizácie konkrétnych projektových návrhov, v súlade s kompetenciami samosprávy, budú súčasťou projektového zásobníka.

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú vlastné prostriedky určené na spolufinancovanie projektov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh vyplývajúcich z aktivít sa bude prihliadať na ich dôležitosť a význam, ako aj na dopad na hospodársky, environmentálny a trvalo udržateľných rozvoj obce.

Prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov umožní obci orientovať sa v škále dostupných podporných zdrojov, ako aj podmienok na získanie týchto zdrojov. Pomoc zo štrukturálnych fondov je určená regiónom a oblastiam, ktoré vykazujú nízku úroveň hospodárskeho rozvoja. Podľa platných pravidiel Európskej únie sú podporované tie regióny, ktoré zodpovedajú ekonomicky a geograficky stanoveným cieľom štrukturálnej politiky. Jednotlivé projektové zámery obce budú uskutočňované na základe rozhodnutí obecného zastupiteľstva a podľa finančných možností, a to z vlastných zdrojov a zo zdrojov domácich a zahraničných grantov, prípadne zo sponzorských príspevkov.

V súlade so Zákonom o podpore regionálneho rozvoja (Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov) je regionálny rozvoj na území SR financovaný z viacerých zdrojov, z ktorých hlavnými zdrojmi sú:

- zdroje štátneho rozpočtu,
- štátnych účelových fondov,
- rozpočty VÚC a rozpočty miestnej samosprávy a
- iné zdroje (PPP, úvery).

Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) sa zameriava na posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v Európskej únii odstraňovaním nerovností medzi jej regiónmi. Je jedným z hlavných nástrojov financovania európskej politiky súdržnosti. Jeho cieľom je pomôcť pri zmenšovaní rozdielov v úrovni rozvoja európskych regiónov a obmedziť nedostatočný rozvoj najviac znevýhodnených regiónov. Osobitná pozornosť sa venuje regiónom, ktoré trpia vážnymi a trvalými prírodnými alebo demografickými nedostatkami, ako napríklad najsevernejšie regióny s veľmi nízkou hustotou zaľudnenia a ostrovné, cezhraničné a hornaté regióny.

Európsky sociálny fond+ má zohrať dôležitú úlohu pri vykonávaní akčného plánu o európskom pilieri sociálnych práv a pri riešení sociálno-ekonomických dopadov pandémie nového koronavírusu. Je vnímaný ako hlavný nástroj EÚ na investovanie do ľudí a na riešenie existujúcich nerovností. K osobitným cieľom ESF+ patria:

- podpora oblasti politiky zamestnanosti a mobility pracovnej sily, vzdelávania a sociálneho začlenenia, konkrétne pomocou pri odstraňovaní chudoby, čím sa prispieva k vykonávaniu

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

Európskeho piliera sociálnych práv,
- podpora digitálnej a ekologickej transformácie, tvorba pracovných miest na základe zručností pre inteligentnú špecializáciu a zlepšenie systémov vzdelávania a odbornej prípravy,
- podpora dočasných opatrení za výnimočných alebo nezvyčajných okolností (napr. financovanie režimov skráteného pracovného času bez vyžadovania ich spojenia s aktívnymi opatreniami alebo umožnenie prístupu k zdravotnej starostlivosti aj tým, ktorí nie sú priamo zraniteľní zo sociálno-ekonomického hľadiska).

Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 je kľúčový dokument, ktorý určuje, ako sa budú čerpať eurofondy v novom programovacom období. Cieľom Partnerskej dohody Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027 je stanoviť stratégiu, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie na programové obdobie 2021 - 2027. Stanovilo sa päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

1. Inteligentnejšia Európa – pomoc zameraná na rozvoj vedy, výskumu, budovanie inteligentných miest a regiónov, digitálne riešenia pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy, rozvoj malého a stredného podnikania, rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie a zvyšovanie digitálnej pripojiteľnosti,
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa – pomoc zameraná na zlepšenie energetickej efektívnosti, OZE, dostupnosť pitnej vody a dobudovanie kanalizácie, zlepšenie odpadového hospodárstva, podporu mestskej mobility vr. cyklodopravy, ochranu prírody,
3. Prepojenejšia Európa – pomoc zameraná na dobudovanie diaľnic a rýchlostných ciest, modernizáciu železníc, vodnej infraštruktúry a zlepšenie regionálnej dostupnosti,
4. Sociálnejšia Európa – pomoc zameraná na podporu vzdelávania, zdravotníctva, trhu práce, sociálnych služieb,
5. Európa bližšie k občanom - pomoc zameraná na podporu udržateľného cestovného ruchu, regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity, zveľadenie kultúrneho dedičstva Operačný program Slovensko – bude doplnené po schválení.

Operačný program Slovensko v novom programovom období nahradí doterajších deväť operačných programov (plus cezhraničné programy). Bude jeden operačný program, s jednými pravidlami, metodikou a manažmentom, mal by priniesť výrazné zjednodušenie využitia eurofondov.

Program rozvoja vidieka 2021 – 2027 je dokumentom, na základe ktorého bude poskytovaná pomoc z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka v programovacom období 2021 – 2027 – bude doplnené po schválení.

Miestny rozvoj riadený spoločenstvom - v priebehu minulých 20 rokov sa prístup LEADER v oblasti miestneho rozvoja riadeného spoločenstvom (CLLD) – založený na skúsenostiach iniciatívy financovanej zo štrukturálnych fondov EÚ, ktorý mal pomôcť zúčastneným stranám vo vidieckych oblastiach zhodnotiť dlhodobý potenciál ich miestneho regiónu – ukázal ako efektívny a účinný nástroj pri uskutočňovaní rozvojových politík. CLLD je nástroj, ktorý sa má využívať špeciálne na subregionálnej úrovni a ktorý dopĺňa ďalšiu rozvojovú podporu na miestnej úrovni. CLLD môže mobilizovať a zapájať miestne spoločenstvá a organizácie, aby prispeli k dosiahnutiu cieľov stratégie Európa 2020 v oblasti inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, v oblasti podpory územnej súdržnosti a dosahovania konkrétnych politických cieľov.

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

6 Záver

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je základným kameňom koncepčného a systematického rozvoja obce. Dokument PHSR vyjadruje víziu a stratégiu rozvoja obce, ďalej podrobnejšie stanovuje priority, opatrenia a aktivity rozvoja obce. Jeho príprava vyžaduje vopred stanovenú postupnosť krokov, ktoré na seba logicky nadväzujú. Pri jeho formulácii, ako aj formulácii línie krokov k jeho dosiahnutiu, by malo dôjsť k zhode na úrovni vedenia obce a jej obyvateľov. Vyžaduje zapojenie všetkých aktérov rozvoja obce do spoločného plánovania tak, aby bol maximálne využitý potenciál územia na dosiahnutie ekonomickej, kultúrnej a spoločenskej prosperity celej obce pri akceptovaní princípov udržateľného rozvoja. Na druhej strane, tak ako všetky koncepčné a strategické dokumenty, ktoré nie sú právne záväzné, aj PHSR je natoľko dôležité a užitočné, nakoľko sa mu tieto vlastnosti pripisujú. Cieľom PHSR je načrtnúť smer, ktorý vytvorí vhodné podmienky pre riešenie problémov, ktoré sa v obci vyskytujú, zlepšiť kvalitu života občanov, vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a presadzovať koncept udržateľného rozvoja obce.

Dokumentácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vinica po prerokovaní a verejnom pripomienkovaní bude schválený obecným zastupiteľstvom. Samospráva o tom bude informovať verejnosť na úradnej tabuli, webovej stránke a sociálnej stránke obce a v miestnom rozhlase.

Schválenie PHSR	
Dokument	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Vinica na roky 2022 – 2030.
Spracovanie	Dokument spracovaný pomocou interných zamestnancov v rámci projektu „Podpora koordinačných a implementačných kapacít pre regionálny rozvoj v okrese Veľký Krtíš“. Obdobie spracovania: 09/2022 – 02/2023. Dokument bol spracovaný v zmysle platnej legislatívy a metodiky na spracovanie PHSR. Zoznam členov zapojených do spracovania je uvedený v prílohe č. 2 tohto dokumentu.
Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy (obecné zastupiteľstvo, komisie). Verejné prerokovanie a pripomienkovanie PHSR.
Schválenie	Návrh na uznesenie zastupiteľstva dňa – obecné zastupiteľstvo schvaľuje aktualizovaný dokument PHSR obce Vinica na roky 2022 - 2030

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

7 Zoznam príloh

Príloha č. 1 Akčný plán obce Vinica
Príloha č. 2 Zoznam členov zapojených do spracovania PHSR
Príloha č. 3 Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR
Príloha č. 4 Zoznam skratiek

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

Príloha č. 1 Akčný plán obce Vinica

Opatrenia	Časový harmonogram	Užívatelia	Finančná náročnosť	Zdroje financovania	Indikátory	Zodpovedná organizácia
Cieľ 1 Sociálna oblasť						
Detské ihrisko – vybudovanie (projekt podaný)	Odhad 2023	Obyvatelia a návštevníci obce	Plánovaný rozpočet 50 000,00 €	MPSVR SR vlastné zdroje	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce	Obec
Rekonštrukcia zábradlia futbalového ihriska (projekt podaný)	Odhad 2023	Obyvatelia a návštevníci obce	Plánovaný rozpočet 25 000,00 €	BBSK vlastné zdroje	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce	Obec
Oberačkový festival (projekt podaný)	Odhad 2023	Obyvatelia a návštevníci obce	Plánovaný rozpočet 5 300,00 €	BBSK vlastné zdroje	Zvýšenie úrovne spolunažívania obyvateľov obce Zvýšenie atraktivity obce, Rozvoj cestovného ruchu	Obec
Letný festival (projekt podaný)	Odhad 2023	Obyvatelia a návštevníci obce	Plánovaný rozpočet 24 630,00 €	Kultminor vlastné zdroje	Zvýšenie úrovne spolunažívania obyvateľov obce Zvýšenie atraktivity obce, Rozvoj cestovného ruchu	Obec
Výstavba a rekonštrukcia detského ihriska	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce,	Obec
Budovanie a rekonštrukcia športových zariadení	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce,	Obec Športový klub
Podpora športových podujatí a aktivít v obci	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zvýšenie úrovne spolunažívania obyvateľov obce Zvýšenie atraktivity obce, Rozvoj cestovného ruchu	Obec Športový klub

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

Rekonštrukcia kultúrneho domu	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zvýšenie atraktivity obce, Zhodnotenie majetku obce Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Zníženie energetickej náročnosti budovy kultúrneho domu	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zvýšenie atraktivity obce, Zhodnotenie majetku obce Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Podpora kultúrnych podujatí a aktivít v obci	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zvýšenie úrovne spolunažívania obyvateľov obce Zvýšenie atraktivity obce, Rozvoj cestovného ruchu	Obec Neziskový sektor
Poskytovanie sociálnych služieb v obci – opatrovateľská služba, príprava a rozvoz jedál	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	Obec
Budovanie penzióna pre dôchodcov	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	Obec
Výstavba nájomných bytov	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	Obec
Rekonštrukcia budovy obecného úradu	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zvýšenie atraktivity obce, Zhodnotenie majetku obce Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

Rekonštrukcia budov v majetku obce (MŠ, ZŠ a pod.)	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zvýšenie atraktivity obce, Zhodnotenie majetku obce Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Zníženie energetickej náročnosti budov v majetku obce (MŠ, ZŠ a pod.)	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zvýšenie atraktivity obce, Zhodnotenie majetku obce Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Rekonštrukcia plotov okolo cintorínov	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Rekonštrukcia a modernizácia obecnej knižnice	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Doplnenie knižničného fondu obecnej knižnice	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	Obec
Modernizácia strojov a zariadení obce	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zhodnotenie majetku obce Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	Obec
Cieľ 2 Ekonomická oblasť						
Vzdelávanie a zvyšovanie zručností pracovníkov obecného úradu	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Tvorba nových pracovný miest, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	Obec
Informatizácia verejnej správy – elektronizácia služieb	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Revitalizácia centrálnej zóny obce	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Vytvorenie a rekonštrukcia oddychových zón a parkov	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Budovanie kamerového systému	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Vypracovanie projektových dokumentácií	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Vypracovanie územného plánu obce	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Rekonštrukcia a výstavba obecných chodníkov	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Rekonštrukcia a výstavba lávok a mostov	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Budovanie a rekonštrukcia cestných priekop	2022 – 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia
Európsky sociálny fond

Budovanie a rozšírenie náučného chodníka	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zvýšenie atraktivity obce, Zvýšenie rozvojového potenciálu obce	Obec
Budovanie informačných, náučných a orientačných tabúľ	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	Obec
Budovanie cyklotrasy a turistických chodníkov	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zvýšenie atraktivity obce, Zvýšenie rozvojového potenciálu obce	Obec
Budovanie ďalších prvkov pre zatraktívnenie CR	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zvýšenie atraktivity obce, Zvýšenie rozvojového potenciálu obce	Obec
Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zvýšenie rozvojového potenciálu obce	Obec Súkromný sektor
Rozvoj partnerstiev obcí	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zvýšenie rozvojového potenciálu obce	Obec
Podpora cezhraničnej spolupráce	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zvýšenie rozvojového potenciálu obce	Obec Súkromný sektor
Cieľ 3 Environmentálna oblasť						
Kompostáreň v obci Vinica (projekt podaný)	Odhad 2023	Obyvatelia a návštevníci obce	Plánovaný rozpočet 436 421,84 €	MŽP SR vlastné zdroje	Ochrana životného prostredia Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Rekonštrukcia a údržba obecného vodovodu	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Ochrana životného prostredia Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

Vybudovanie kanalizačnej siete	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Ochrana životného prostredia Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Modernizácia a údržba ČOV	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Ochrana životného prostredia Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Environmentálne vzdelávanie občanov v obci	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Ochrana životného prostredia Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Materiálno-technické vybavenie separovaného zberu	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Ochrana životného prostredia Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Budovanie vodozádržných opatrení	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Ochrana životného prostredia Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Protipovodňové opatrenia	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Ochrana životného prostredia Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Zvýšenie plochy verejnej a izolačnej zelene	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Ochrana životného prostredia Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec
Využívanie obnoviteľných zdrojov energií v obci	2022 - 2030	Obyvatelia a návštevníci obce	-	EÚ rozpočet obce štátne dotácie	Ochrana životného prostredia Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	Obec

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia Európsky sociálny fond

Príloha č. 2 Zoznam členov zapojených do spracovania PHSR

Meno a priezvisko	Funkcia/pracovná pozícia
Ing. Kristián Baksa	starosta obce
Ing. Daniela Bendík Hívešová	odborný pracovník pre oblasť regionálneho rozvoja
Mgr. Ágnes Jancskár Takács	odborný pracovník pre oblasť regionálneho rozvoja
Daniel Nagy	zástupca starostu obce člen komisie na ochranu verejného záujmu a finančnej správy majetku člen komisie sociálnej
Arpád Bujdoš	poslanec obecného zastupiteľstva predseda komisie výstavby, územného plánovania a životného prostredia člen komisie sociálnej
Ing. Florian Gyurász	poslanec obecného zastupiteľstva predseda komisie na ochranu verejného záujmu a finančnej správy majetku člen komisie kultúrnej
Ing. Arpád Brezovský	poslanec obecného zastupiteľstva predseda sociálnej komisie člen komisie kultúrnej
Zsolt Csinger	poslanec obecného zastupiteľstva člen komisie na ochranu verejného záujmu a finančnej správy majetku člen komisie kultúrnej člen komisie výstavby, územného plánovania a životného prostredia
Mgr. Peter Marinyec	poslanec obecného zastupiteľstva člen komisie športovej
Mátyás Pobori	poslanec obecného zastupiteľstva predseda komisie kultúrnej člen komisie športovej
František Kelemen	poslanec obecného zastupiteľstva člen komisie športovej
Richard Segeč	poslanec obecného zastupiteľstva predseda komisie športovej člen komisie na ochranu verejného záujmu a finančnej správy majetku člen komisie výstavby, územného plánovania a životného prostredia

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia
Európsky sociálny fond

Príloha č. 3 Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR

- zákon 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení
- zákon 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy
- zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
- Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja
- Agenda 2030
- Partnerská dohoda na roky 2021 - 2027
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 – dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja SR – Slovensko 2030
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vinica na obdobie 2016 - 2026
- Interné materiály obce
- Webové stránky:
  www.vinica.sk
  www.statistics.sk
  www.partnerskadohoda.gov.sk

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“

Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia Európsky sociálny fond

Príloha č. 4 Zoznam skratiek

a pod.	a podobne
a.s.	akciová spoločnosť
BB	Banská Bystrica
BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
BGA	Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.
BJ	bytová jednotka
CR	cestovný ruch
ČOV	čistiareň odpadových vôd
DIČ	daňové identifikačné číslo
DSO	drobný stavebný odpad
EACEA	Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (Výkonná agentúra pre vzdelávanie, audiovizuálny sektor a kultúru)
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
ESF+	Európsky sociálny fond +
EUR	euro
EÚ	Európska Únia
FPU	Fond na podporu umenia
FST	Fond na spravodlivú transformáciu
HDP	Hrubý domáci produkt
hod	hodina
IČO	Identifikačné číslo organizácie
KF	Kohézny fond
KO	Komunálny odpad
LED	Light Emitting Diode
m	meter
mm	milimeter
m n. m.	metrov nad morom
MAS	Miestna akčná skupina
MDV SR	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
mil.	milión
min.	minimálne
MIRRI	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MŠ	Materská škola
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
napr.	napríklad
NSRRSR	Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky
OcÚ	Obecný úrad
OZ	Občianske združenie
PD	Projektová dokumentácia
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PO	Prioritná oblasť
PPP	Public Private Partnership (projekt verejno-súkromného partnerstva)
PZ	Policajný zbor alebo Poľovnícke združenie

resp.	respektíve
s.r.o.	spoločnosť s ručením obmedzeným
SAD	Slovenská autobusová doprava
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SIEA	Slovenská inovačná a energetická agentúra
SR	Slovenská republika
súp. č.	súpisné číslo
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats (analýza vnútorných silných a slabých stránok)
ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ŠK	Športový klub
ŠKD	Školský klub detí
TKO	tuhý komunálny odpad
ÚPSVR SR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
ÚV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
VÚC	Vyšší územný celok
WO	Weaknesses opportunities (stratégia spojenectva)
WT	Weaknesses threats (stratégia úniku/likvidácie)
ZŠ	Základná škola
ŽP	Životné prostredie

„Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v okrese Veľký Krtíš, kód projektu v ITMS2014+: 314011AQP7, Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu“